

PROTOKÓŁ NR 27/2017

posiedzenia Komisji Rozwoju i Promocji Powiatu oraz Integracji z Unią Europejską, które odbyło się 30 maja 2017 roku w sali posiedzeń komisji Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu przy ul. Mątewskiej 17. Obradom przewodniczył Feliks Kryszak, przewodniczący Komisji.

Zaproszeni goście:

Przemysław Stefański Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy

Andrzej Mikołajczak Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych

Robert Gołdecki Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia
w zastępstwie przybyła Inspektor Beata Ptaszek pracownik Wydziału

Rafał Walter Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie

Posiedzenie Komisji rozpoczęło się o godz. 8.00, a zakończyło się o godz. 9.00.

Obecni według listy obecności, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Porządek obrad:

1. Otwarcie posiedzenia oraz stwierdzenie quorum.
2. Przyjęcie protokołu ostatniego posiedzenia.
3. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 rok.
4. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014-2020”.
5. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z zimowego utrzymania dróg powiatowych w sezonie 2016/2017.
6. Zaopiniowanie projektu uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2016 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020”.
7. Sprawy bieżące.

Ad. 1

Przewodniczący Komisji Feliks Kryszak dokonał otwarcia posiedzenia. Powitał członków Komisji oraz zaproszonych gości, na podstawie listy obecności stwierdził prawomocność obrad.

Przewodniczący przedstawił porządek obrad i zapytał, czy ktoś z członków Komisji chciałby wnieść jakieś uwagi do proponowanego porządku obrad. Członkowie Komisji nie wnieśli żadnych uwag, propozycji i zmian do porządku obrad i przyjęli go jednogłośnie.

Ad. 2

Przewodniczący Komisji Feliks Kryszak poinformował, że protokół ostatniego posiedzenia został sporządzony i znajduje się w Biurze Rady. Nikt nie zgłosił żadnych uwag do jego treści. Przewodniczący zaproponował przyjęcie protokołu przez członków Komisji. Protokół przyjęto jednogłośnie.

Ad. 3

Beata Ptaszek przedstawiła projekt uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 rok (załącznik nr 2 do protokołu). Uzasadniła potrzebę wywołania uchwały i wniosła o jej pozytywne zaopiniowanie.

Przewodniczący Komisji nawiązał do informacji na str. 4 dotyczącej punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

Pani Beata Ptaszek odpowiedziała, że oprócz punktów w Starostwie Powiatowym, cztery punkty są zlokalizowane na terenach gmin, które złożyły oferty. Ważną rzeczą jest fakt, iż pomoc tę świadczą podmioty działalności pożytku publicznego (stowarzyszenia, fundacje).

Członkowie Komisji nie mieli więcej pytań i pozytywnie jednogłośnie zaopiniowali przedstawiony projekt uchwały.

Ad. 4

Przemysław Stefański Dyrektor PUP przedstawił projekt uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014-2020” (załącznik nr 3 do protokołu). Uzasadnił potrzebę wywołania uchwały i wniósł o jej pozytywne zaopiniowanie.

Dyrektor przedstawił dodatkowe trzy wykresy – pierwszy dotyczący stopy bezrobocia (załącznik nr 4 do protokołu), drugi dotyczący wolnych miejsc pracy (załącznik nr 5 do protokołu) i trzeci dotyczący liczby bezrobotnych podejmujących pracę (załącznik nr 6 do protokołu).

70 % ofert pracy jest za najniższe wynagrodzenie. Duży problem w tej chwili stanowią obcokrajowcy, jest ich już prawie 2000. Przemysław Stefański dodał, że Urząd prowadzi program pilotażowy dotyczący digitalizacji archiwum, czyli wszystkie dokumenty będą w formie cyfrowej.

Przewodniczący Komisji zapytał czy osoby niepełnosprawne też rejestrują się w Urzędzie Pracy?

Dyrektor PUP odpowiedział, że są osoby niepełnosprawne. Do niedawna funkcjonował Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego, który upadł. Osoby niepełnosprawne były objęte szczególną formą wsparcia, trudno aktywizowane ze względu na małe zainteresowanie pracodawców. Obecnie osoby niepełnosprawne są zarejestrowane, ale głównie z uwagi na system wsparcia funkcjonujący w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, gdzie są również udzielane dotacje i doposażenia stanowisk pracy. Warunkiem jest tutaj zarejestrowanie osób korzystających z tych form.

Dużym problemem jest nadal odprowadzanie przez PUP składki zdrowotnej, Ministerstwo zapowiadało już nie raz wyprowadzenie tej składki z urzędów pracy. Samo wyprowadzenie tej składki zmniejszy znacznie (około 1/3) bezrobocie.

Dyrektor dodał, że Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu jest na wysokim poziomie w Województwie Kujawsko-Pomorskim. Prowadzone jest efektywne wydatkowanie środków w każdej formie. Efektywność zatrudnienia jest na poziomie 76 % jest to bardzo wysoki poziom. Istnieje bardzo dużo ofert pracy, jednocześnie cały czas przybywa cudzoziemców.

Członkowie Komisji nie mieli więcej pytań i pozytywnie jednogłośnie zaopiniowali przedstawiony projekt uchwały.

Ad. 5

Andrzej Mikołajczak Dyrektor ZDP przedstawił projekt uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania z zimowego utrzymania dróg powiatowych w sezonie 2016/2017 (załącznik nr 7 do protokołu). Uzasadnił potrzebę wywołania uchwały i wniósł o jej pozytywne zaopiniowanie. Dodał, że z powodu łagodnej zimy nie było potrzeby uruchamiania firm zewnętrznych. Zimowe utrzymanie zostało zabezpieczone w całości przez Zarząd Dróg Powiatowych, pozostała kwota około 600 tys. zł, która była zagwarantowana na ten cel na firmy zewnętrzne. Środki te zostaną przeznaczone

na następny okres zimowy. To, że nie było zimy i śniegu, jest dużym minusem, ponieważ po okresie zimowym pojawiły się przełomy. Spowodowane one zostały powierzchniowym zamarzaniem opadów. Remont na drogach, na których są przełomy, będzie o wiele droższy niż zaoszczędzone środki.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy nie warto dokupić jakiegoś sprzętu?

Dyrektor ZDP odpowiedział, że sprzęt do kładzenia nakładek i masy asfaltowej jest drogi. Gdyby nawet ZDP kupił kiedyś taki sprzęt, to trzeba byłoby zatrudnić fachowców do jego obsługi.

Andrzej Mikołajczak poinformował, że Zarząd Dróg cały czas prowadzi prace porządkowe przy drogach powiatowych, koszone są pobocza oraz trawy na terenie miasta Inowrocławia. Na ulicy Solankowej posadzone zostały ozdobne róże.

Członkowie Komisji nie mieli więcej pytań i pozytywnie jednogłośnie zaopiniowali przedstawiony projekt uchwały.

Posiedzenie Komisji opuścił radny Paweł Drzażdżewski.

Ad. 6

Rafał Walter Dyrektor PCPR przedstawił projekt uchwały Rady Powiatu Inowrocławskiego w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2016 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020” (załącznik nr 8 do protokołu). Uzasadził potrzebę wywołania uchwały i wniósł o jej pozytywne zaopiniowanie.

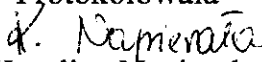
Przewodniczący Komisji zapytał w jaki sposób motywuje się osoby niepełnosprawne do podjęcia pracy?

Dyrektor PCPR odpowiedział, że w 2016 r. biorąc pod uwagę możliwości finansowe jakie Powiat miał po otrzymaniu dotacji celowej z PFRON-u, dofinansowaliśmy zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla 4 osób niepełnosprawnych oraz dofinansowaliśmy rozpoczęcie działalności gospodarczej 3 osobom niepełnosprawnym. Dyrektor dodał, że w ubiegłym roku z PFRON-u otrzymaliśmy około 2 mln zł., dla porównania były lata, kiedy środki były na poziomie 4 mln zł. Następnie wyjaśnił, że szykują się zmiany w PFRON-e, ma on przejść bezpośrednio pod nadzór wojewody, podobnie jak ośrodki adopcyjne.

Członkowie Komisji nie mieli więcej pytań i pozytywnie jednogłośnie (obecnych 4 członków) zaopiniowali przedstawiony projekt uchwały.

Ad. 7

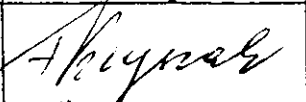

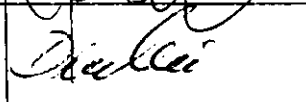
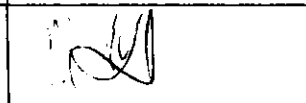
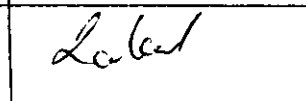
W sprawach bieżących nie poruszono żadnych tematów i zakończono posiedzenie Komisji.

Protokołowała

Karolina Napierała

Przewodniczący
Komisji Rozwoju i Promocji Powiatu
oraz Integracji z Unią Europejską

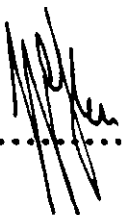

Feliks Kryszak

**Lista obecności członków
Komisji Rozwoju i Promocji Powiatu
oraz Integracji z Unią Europejską
na posiedzeniu w dniu ...30 maja 2017r.....**

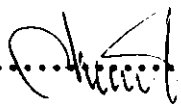
Lp.	Nazwisko i imię	Podpis
1.	Kryszak Feliks – przewodniczący	
2.	Gadacz Edyta – zastępca przewodniczącego	
3.	Drzażdżewski Paweł	
4.	Kucol Mirosława	
5.	Zalesiak Jacek	

Zaproszeni goście:

1. Przemysław Stefanisła.....
Dyrektor POP

.....

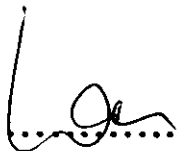
2. Anolinej Miłota-Janczyk.....
Dyrektor ZDP

.....

3. Robert Góralecki.....
Naczelnik Wydziału Edukacji, Kultury,
Sportu i Winiarstwa

.....

4. Rafał Walter.....
Dyrektor PCPZ

.....

**UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr ...../...../2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2017 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 rok

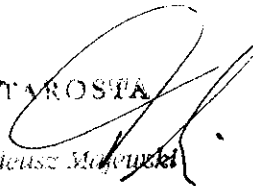
Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne.

Rada Powiatu Inowrocławskiego podjęła uchwałę nr XII/95/2015 z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok.

W myśl ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Zarząd Powiatu Inowrocławskiego przedkłada Radzie Powiatu Inowrocławskiego sprawozdanie z realizacji Programu.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.) oraz art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.).

Przepisy te stanowią, iż do wyłącznej właściwości rady powiatu należy m. in. podejmowanie uchwał w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady powiatu, jak również, że organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego jest obowiązany przedłożyć organowi stanowiącemu jednostki samorządu terytorialnego oraz opublikować w Biuletynie Informacji Publicznej sprawozdanie z realizacji programu współpracy za rok poprzedni.

STAROSTA

Eudenz Mielniczek

Sprawozdanie z realizacji

*Programu współpracy
Powiatu Inowrocławskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi
działalność pożytku publicznego*

za 2016 r.

I. WPROWADZENIE

Na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie Rada Powiatu Inowrocławskiego uchwałą nr XII/95/2015 z 27 listopada 2015 r. przyjęła, po konsultacji z organizacjami pozarządowymi, Program współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok.

Zgodnie z obowiązującymi kryteriami w Programie, określono między innymi: cele programowe, zasady i formy współpracy, priorytetowe zadania publiczne oraz sposób jego realizacji. Natomiast sprawozdanie za okres realizacji Programu, stanowi ocenę jego funkcjonalności, będącej odpowiedzią na oczekiwania środowiska pozarządowego oraz zawiera wskaźniki, które dotyczą realizacji współpracy w ujęciu rocznym. Istnieje również możliwość bieżącej oceny przedmiotowej współpracy w trybie zgłaszania wniosków, uwag i propozycji dotyczących funkcjonowania Programu, składanych do Zarządu Powiatu Inowrocławskiego za pośrednictwem Wydziału Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu. Podkreślić należy, że w roku 2016 nie zgłoszono żadnych uwag dotyczących sposobu wykonywania zadań ujętych w Programie.

Wypracowany sposób tworzenia programu sprawdza się w praktyce, dzięki wieloletnim doświadczeniom w zakresie realizacji procedur konsultacyjnych. Ramy prawne tych procedur określiła Rada Powiatu Inowrocławskiego, przyjmując uchwałę nr XLV/448/2010 z 30 września 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu konsultowania z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego projektów aktów prawa miejscowego, w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Zgodnie z przyjętymi założeniami, informacja w sprawie przeprowadzenia konsultacji wraz z projektem Programu na 2016 rok, została zamieszczona w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Powiatu Inowrocławskiego oraz na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu. W terminie 10 dni roboczych organizacje mogły zgłaszać uwagi i opinie w trybie określonym ww. uchwałą.

W minionym roku w konsultacjach Programu Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Inowrocławskiego zgłosiła łącznie 3 wnioski dotyczące rozszerzenia głównych priorytetów zadań Powiatu na oraz 3 zadania szczegółowe w ramach jednego z zaproponowanych

priorytetów na 2016 rok. Zadania te nie zostały przyjęte. W wyniku przeprowadzonych konsultacji, w Programie uwzględniono uwagę postulowaną przez Radę Organizacji Pozarządowych Powiatu Inowrocławskiego, a dotyczącą uzupełnienia jednego zadania szczegółowego z zakresu działalności w sferze wspierania i upowszechniania kultury fizycznej. Natomiast w rozdziale „V” Programu dodano odrębny zapis dotyczący realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 1255). W związku z powyższym uległa zmianie wysokość środków finansowych przewidziana na realizację przedmiotowego Programu i została ona powiększona o 239 000 zł na prowadzenie punktów nieodpłatnej pomocy prawnej.

II. WSPÓLPRACA FINANSOWA I POZAFINANSOWA

W realizacji współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego uczestniczył zarówno Zarząd Powiatu Inowrocławskiego, jak i poszczególne komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu oraz jednostki organizacyjne w ramach swoich kompetencji, ze szczególnym uwzględnieniem zadań określonych w dokumencie programowym, przyjętym na 2016 rok.

Zarząd Powiatu Inowrocławskiego realizując kierunki i priorytety ww. współpracy, uchwałą nr 202/2016 z 13 stycznia 2016 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Powiatu w roku 2016. Określił szczegółowe rodzaje zadań w ramach wyznaczonych programowo priorytetów oraz terminy i warunki ich realizacji. Ponadto uchwałą nr 221/2016 z 17 lutego 2016 r. ustalił skład i powołał Komisję Konkursową do spraw rozpatrywania ofert oraz przyjął Regulamin pracy tej Komisji. W skład czteroosobowej Komisji, o której mowa wyżej weszło dwóch przedstawicieli Zarządu Powiatu Inowrocławskiego oraz dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych, rekomendowanych przez Radę Organizacji Pozarządowych Powiatu Inowrocławskiego.

Na ogłoszony konkurs wpłynęły łącznie 24 oferty. Komisja, wypełniając funkcję organu opiniodawczo-doradczego dla Zarządu Powiatu Inowrocławskiego, zaopiniowała pozytywnie 22 wnioski na łączną kwotę 40 000 zł. W trybie konkursowym zostały zawarte 22 umowy z 17 podmiotami trzeciego sektora na realizację zadań publicznych Powiatu na łączną kwotę 40 000 zł.

*Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
za 2016 r.*

Przydział dotacji w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przedstawia poniższa tabela:

L.p.	Podmiot	Kwota dotacji/ zwrot (PLN)	Cel	Termin realizacji/ uwagi
ROZDZIAŁ 92605 § 2820 ZADANIA Z ZAKRESU UPOWSZECHNIANIA KULTURY FIZYCZNEJ I SPORTU:				
1.	Międzynarodowa Federacja Sztuk Walki –IMAF Polska w Inowrocławiu	2 500	Drużynowe Mistrzostwa Polski IMAF	15 maja 2016 r.
2.	Yacht Klub Polski Inowrocław	1 500	Krzewienie kultury fizycznej i sportu poprzez uprawianie sportów żeglarskich, organizację regat i imprez żeglarskich, propagowanie żeglarstwa	30 listopada 2016 r.
3.	Szkolny Klub Sportowy „Kasprowicz” w Inowrocławiu	1 500	Przygotowanie i zorganizowanie turnieju strefowego mistrzostw Polski kadetów	29 kwietnia 2016 r.
4.	Szkolny Klub Sportowy „Kasprowicz” w Inowrocławiu	1 500	Przygotowanie i zorganizowanie III Ogólnopolskiego Turnieju Koszykówki Kadetów „Kasper-Cup”	30 września 2016 r.
5.	Szkolny Klub Sportowy „Kasprowicz” w Inowrocławiu	1 000	„Aktywne wakacje w powiecie” Organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla młodzieży z powiatu inowrocławskiego jako formy aktywnego spędzania czasu wolnego w czasie wakacji letnich	30 września 2016 r.
6.	Stowarzyszenie Noteć 2020 w Inowrocławiu	2 000	III Turniej koszykówki o Puchar Starosty Inowrocławskiego	30 kwietnia 2016 r.
7.	Stowarzyszenie DOMINO w Inowrocławiu	2 000	Szkolenie zawodników oraz popularyzacja kultury fizycznej i koszykówki na terenie Powiatu Inowrocławskiego poprzez uczestnictwo w rozgrywkach 2 Ligi Mężczyzn PZKosz	31 grudnia 2016 r.
8.	Inowrocławski Klub Sportowy Karate	2 000	Mikołajkowy Turniej Sztuk Walki	15 grudnia 2016 r.
9.	Caritas Archidiecezji	1 000	V Integracyjny Turniej Bocci	30 września 2016 r.

*Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
za 2016 r.*

	Gnieźnieńskiej			
10.	Stowarzyszenie Rozwoju Inicjatyw „ActiveXtreme” w Inowrocławiu	1 500	Wspinanie na Kujawach	30 września 2016 r.
11.	Miejski Ludowy Klub Sportowy „UNIA” Gniewkowo	2 000	Wypoczynek dzieci i młodzieży w ramach Międzynarodowego Turnieju Piłki Nożnej ZINA DOBIEGNIĘW CUP 2016	18 września 2016 r.
12.	Klub Jeździecki „MORGAN” w Balczewie	1 000	Regionalne i towarzyskie zawody jeździeckie	30 czerwca 2016 r.
13.	Stowarzyszenie „TUCZNO, MOJE MAŁE KUJAWY”	1 500	Sportowa wiosna w Tucznie 2016	15 czerwca 2016 r.
14.	Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Inowrocławiu	1 000	XXIII Mistrzostwa Pomorza i Kujaw w Biegu na Orientację – I Runda „Balczewo”	30 kwietnia 2016 r.
15.	Klub Wioślarski „GOPŁO” w Kruszwicy	4 000	Mistrzostwa Polski AZS w Wioślarstwie	30 lipca 2016 r.
ROZDZIAŁ 80195 § 2820 ZADANIA Z ZAKRESU OŚWIATY I WYCHOWANIA				
16.	Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu	5 500	Program artystyczno-profilaktyczny „poPaTrz”	15 grudnia 2016 r.
17.	Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej	1 500	Aktywnie w dorosłość	30 listopada 2016 r.
ROZDZIAŁ 92105 § 2820 ZADANIA Z ZAKRESU KULTURY, SZTUKI, OCHRONY DÓBR KULTURY I TRADYCJI				
18.	Towarzystwo Śpiewu „Halka” Inowrocławskie Zakłady Chemiczne Soda Mątwy S.A. w Inowrocławiu	3 000	Organizacja koncertów Towarzystwa Śpiewu Halka w całym 2016 r. i wyjazdu na międzynarodowe warsztaty chóralne do Hiszpanii	10 grudnia 2016 r.
19.	Stowarzyszenie Rozwoju Inicjatyw „ActiveXtreme” w Inowrocławiu	500	Przy kawie	20 grudnia 2016 r.
20.	Inowrocławski Klub Dyskusyjny	1 500	Bieg Tropem Wilczym	31 marca 2016 r.
21.	Wojewódzki Związek			

*Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
za 2016 r.*

	Rolników, Kótek i Organizacji Rolniczych w Bydgoszczy	1 500	SAS – Spotkania Artystyczne Seniorów – Międzyzdroje 2016	31 października 2016 r.
22.	Stowarzyszenie „TUCZNO, MOJE MAŁE KUJAWY”	500	IV Noc Muzeów w Tucznie	15 czerwca 2016 r.
	RAZEM:	40 000		

Jak wynika z powyższego zestawienia w 2016 roku jedno zadanie otrzymało dofinansowanie z budżetu Powiatu Inowrocławskiego w kwocie powyżej 5 000 zł. Pozostałe 20 przyznanych dotacji na zadania publiczne, realizowane przez organizacje pozarządowe, mieściło się w przedziale dofinansowania do 5 000 zł.

Organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w sferze pożytku publicznego, w trybie określonym odrębnymi przepisami, otrzymały wsparcie finansowe z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Uchwałą nr 203/2016 z dnia 13 stycznia 2016 r. Zarząd Powiatu Inowrocławskiego ogłosił konkurs ofert na przyznanie w roku 2016 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków nie stanowiących własności Powiatu Inowrocławskiego. Przeznaczono na ten cel środki finansowe w wysokości 60 000 zł. Na posiedzeniu Zarządu Powiatu Inowrocławskiego 20 kwietnia 2016 r. pozytywnie rozpatrzono 4 wnioski (na 4 złożone). Na podstawie uchwały Nr XVII/135/2016 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 29 kwietnia 2016 roku przyznano dotacje następującym podmiotom:

- 1) Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Bartłomieja w Sławsku Wielkim kwotę 12 000,00 zł na dofinansowanie remontu i konserwacji kościoła pw. św. Bartłomieja w Sławsku Wielkim;
- 2) Parafii Rzymskokatolickiej pw. Św. Mikołaja w Inowrocławiu kwotę 12 000,00 zł na dofinansowanie konserwacji ambony w kościele pw. Św. Mikołaja w Inowrocławiu;
- 3) Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Mikołaja i Konstancji w Gniewkowie kwotę 24 000,00 zł na dofinansowanie konserwacji wnętrza kościoła pw. św. Mikołaja i Konstancji w Gniewkowie;
- 4) Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Małgorzaty w Kościelcu kwotę 12 000,00 zł na dofinansowanie konserwacji figur ewangelistów z ambony w kościele pw. św. Małgorzaty w Kościelcu.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym nadzór nad stowarzyszeniami należy do starosty, właściwego ze względu na siedzibę stowarzyszenia. Starosta Inowrocławski sprawuje nadzór stowarzyszeniami:

- 1) wpisanymi do Krajowego Rejestru Sądowego, mającymi osobowość prawną,
- 2) zwykłymi (bez osobowości prawnej), których ewidencję prowadzi starosta,
- 3) kultury fizycznej, które uzyskują osobowość prawną z chwilą zaewidencjonowania ich przez starostę.

Wydział Edukacji, Kultury, Sportu i Zdrowia Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu jest prowadzony i aktualizowany rejestr uczniowskich klubów sportowych.

Ponadto w Wydziale Organizacyjnym i Spraw Obywatelskich prowadzona jest księga ewidencyjna stowarzyszeń. Na koniec 2016 roku w księdze tej odnotowano:

- 1) 209 stowarzyszeń posiadających osobowość prawną, w tym 11 stowarzyszeń wpisano do rejestru w roku 2016,
- 2) 74 stowarzyszeń zwykłych, w tym 5 stowarzyszeń wpisano w roku 2016, jedno stowarzyszenie zostało przeniesione do KRS,
- 3) 52 stowarzyszenia kultury fizycznej, w tym 3 wpisano w roku 2016,
- 4) 53 ochotnicze straże pożarne, działające w formie stowarzyszeń, które są wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego.

Na terenie powiatu inowrocławskiego odnotowano łącznie 389 stowarzyszeń, w tym 19 wpisano do ksiąg ewidencyjnych w roku ubiegłym.

W Wydziale, o którym mowa wyżej, prowadzona jest również księga ewidencyjna fundacji. Na koniec 2016 roku w księdze tej odnotowano 33 fundacje, w tym 5 fundacji wpisano w 2016 r.

Na bieżąco aktualizowano w rejestrach zmiany dotyczące siedziby, składu zarządu, komisji rewizyjnej, po uzyskaniu informacji z Krajowego Rejestru Sądowego oraz uzyskaniu stosownej uchwały walnego zebrania. Wydział zlecał również publikację ww. zmian w Biuletynie Informacji Publicznej Powiatu. Na wniosek zainteresowanych wydawane były zaświadczenia dotyczące wpisu do ewidencji stowarzyszeń prowadzonej przez Starostę Inowrocławskiego.

Nieodpłatna pomoc prawna realizowana była w 7 punktach na terenie Powiatu Inowrocławskiego: w Kruszwicy, Gniewkowie, Pakości Janikowie oraz w 3 punktach w Inowrocławiu). W 2016 roku z nieodpłatnej pomocy prawnej skorzystało 1669 osób.

Najwięcej porad prawnych zostało udzielonych z zakresu prawa rodzinnego oraz prawa cywilnego.

Z zaplanowanej na wydatki kwoty 432 600,00 zł wydatkowano 419 749,18 zł (co stanowiło 97,03% planowanej kwoty) z przeznaczeniem na:

- 1) wynagrodzenie radców prawnych – 179 611,29 zł;
- 2) dotacje dla Terenowego Komitetu Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu – 232 414,00 zł;
- 3) koszty obsługi administracyjnej punktów – 7 723,89 zł.

Nieodpłatna pomoc prawna była udzielana w następujących formach:

- 1) poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach – udzielono 1610 porad;
- 2) wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania problemu prawnego – udzielono 1474 porad;
- 3) udzielenie pomocy w sporządzeniu projektu pisma w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej oraz edukacji prawnej, z wyłączeniem pism procesowych w toczącym się postępowaniu przygotowawczym lub sądowym i pism w toczącym się postępowaniu sądowo-administracyjnym – udzielono 458 porad;
- 4) sporządzenie projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu w postępowaniu sądowym lub ustanowienie adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego lub rzecznika patentowego w postępowaniu sądowo-administracyjnym – udzielono 320 porad.

Biuro Informacji Publicznej i Promocji Powiatu w minionym roku publikowało na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Powiatu w zakładce Organizacje Pozarządowe ogłoszenia oraz wyniki dotyczące konkursów ofert na wykonanie w formie wspierania zadań publicznych w zakresie:

- 1) upowszechniania kultury fizycznej i sportu, kultury, sztuki,
- 2) ochrony dóbr kultury i tradycji oraz nauki, edukacji, oświaty i wychowania,
- 3) konkursu na przyznanie dotacji na prace konserwatorskie i remonty zabytków.

Także na także na stronie internetowej Powiatu Inowrocławskiego oraz w Tygodniku Powiatu i Gmin publikowano artykuły dotyczące bieżącej działalności oraz imprez organizowanych przez podmioty trzeciego sektora.

Biuro Rady Powiatu wspierało wymianę informacji pomiędzy samorządem powiatowym, a Radą Organizacji Pozarządowych Powiatu Inowrocławskiego poprzez przesyłanie przewodniczącemu ROPPI zaproszeń wraz z kompletem materiałów na wszystkie sesje Rady Powiatu Inowrocławskiego.

W 2016 r. Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich prowadziło skierowaną do organizacji pozarządowych działalność informacyjną i doradczą w zakresie możliwości pozyskiwania środków strukturalnych Unii Europejskiej, funduszy europejskich oraz innych funduszy zewnętrznych. W ramach podejmowanych działań, Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich prowadziło indywidualne doradztwo dla organizacji zainteresowanych pozyskiwaniem środków zewnętrznych. Wydawano również „Euronews”- serwis informacyjny o funduszach europejskich, przesyłany do organizacji pozarządowych umieszczonych w bazie Biura oraz do innych organizacji zainteresowanych pozyskiwaniem środków UE. Euronews był również dostępny na stronie internetowej Powiatu Inowrocławskiego.

W 2016 r. na łamach „Euronews” obok aktualnych konkursów dla trzeciego sektora, publikowano informacje na temat konferencji, szkoleń i doradztwa dla organizacji pozarządowych, prowadzonych przez instytucje wszelkiego typu: krajowe i regionalne. W związku z ogłoszeniem konkursów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, a także w krajowych programach operacyjnych, uruchomiono nowy dział : „Porady dla beneficjentów”, w którym prezentowano ważne dla potencjalnych beneficjentów informacje praktyczne na etapie aplikowania, wdrażania, monitorowania i rozliczania projektów współfinansowanych ze środków UE w perspektywie 2014-2020. Informowano również o aktualnym stanie prawnym w zakresie zasad organizacji i wdrażania funduszy strukturalnych w latach 2014-2020 oraz o stanie prac nad dokumentami programowymi, w tym. m.in. o „Wytycznych w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych, Uszczegółowieniu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” i „Uszczegółowieniu krajowych programów operacyjnych”, „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków” a także „Wytycznych dotyczących promocji i informacji projektów realizowanych przy wsparciu Unii Europejskiej”. W dziale Konkursy prezentowano aktualne konkursy w ramach m.in.: Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, Programu Operacyjnego Wiedza

i Rozwój, programów Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Funduszu Inicjatyw Obywatelskich oraz w ramach innych programów: Ogólnopolskiego Konkursu Grantowego w Programie „Równać Szanse 2016” Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności prowadzonego przez Polską Fundację Dzieci i Młodzieży, Rządowego Programu Aktywności Społecznej Osób Starszych 2014-2020 a także informowano o otwartych konkursach ofert ogłaszanych przez Zarząd Powiatu Inowrocławskiego oraz Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Dla młodzieżowych organizacji pozarządowych wydawano serwis informacyjny „Szkolny Euroexpress”, który informuje o konkursach organizowanych przez organizacje i instytucje międzynarodowe, europejskie, krajowe i regionalne. W 2016 r. Biuro Rozwoju i Inicjatyw Europejskich informowało o europejskich programach edukacyjnych, m.in. Erasmus + a także o wolontariacie europejskim i międzynarodowym oraz o ważnych inicjatywach, podejmowanych przez instytucje europejskie, krajowe i regionalne. Stałymi działaniami „Szkolnego Euroexpressu” były: Euroencyklopedia, Eurokalendarz, Newsy oraz Granty i Konkursy, w którym prezentowano informacje o dostępnych środkach krajowych i europejskich. W 2016 r. kontynuowano prace nad Strategią ORSG Powiatu Inowrocławskiego, dokumentem, który w nowej perspektywie finansowej UE na lata 2014-2020 wpisuje się w założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego, i umożliwia uzyskanie wsparcia ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego uchwałą Nr 6/157/16 z dnia 10 lutego 2016 r. przyjął opinię warunkową dotyczącą Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego. Opinia dotyczy Strategii zatwierdzonej w listopadzie 2015 r., a także projektowanych obszarów działań oraz przewidywanych do realizacji propozycji projektowych wraz z analizą wskaźnikową w zakresie:

- 1) PI 4 c (efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym),
- 2) PI 4 e (zrównowazona mobilność miejska i promowanie strategii niskoemisyjnych),
- 3) PI 6 b (rozwój infrastruktury wodno-ściekowej), PI 6 c (ochrona i rozwój zasobów kultury),
- 4) PI 10 a (inwestycje w infrastrukturę przedszkolną i infrastrukturę szkolnictwa zawodowego),
- 5) PI 9iv (rozwój usług społecznych),
- 6) PI 10i (wychowanie przedszkolne i kształcenie ogólne),

7) PI 10 iv(kształcenie zawodowe) planowanych do realizacji przy współudziale środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Przedmiotowa opinia nie obejmuje obszaru działań rewitalizacyjnych, o które Strategia zostanie uzupełniona po pozytywnym zaopiniowaniu przez IZ RPO programów rewitalizacji przygotowanych przez gminy.

Na podstawie Uchwały Nr 30/1148/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 lipca 2016 r. Strategia ORSG Powiatu Inowrocławskiego uzyskała opinię, która stanowi aktualizację opinii wydanej w odniesieniu do Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego, zatwierdzonej uchwałą Nr 6/157/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 10 lutego 2016 r., w sprawie przyjęcia opinii dotyczącej Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego, w zakresie projektowanych obszarów działań oraz przewidywanych do realizacji propozycji projektowych w ramach: PI 4c – gospodarka niskoemisyjna oraz PI 10i – kształcenie ogólne, planowanych do realizacji przy współudziale środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 i zatwierdzonych przez wszystkich partnerów Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego. Strategia uzyskała również uchwałą Nr 33/1373/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 31 sierpnia 2016 r. opinię, która stanowi aktualizację opinii wydanej w odniesieniu do Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego zatwierdzonej uchwałą Nr 6/157/16 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego, z dnia 10 lutego 2016 r., w sprawie przyjęcia opinii dotyczącej Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego, w zakresie projektowanych obszarów działań oraz przewidywanych do realizacji propozycji projektowych w ramach PI 6 b – rozwój infrastruktury wodno-ściekowej, PI 6c – ochrona i rozwój zasobów kultury, PI 10 a – inwestycje w infrastrukturę przedszkolną, PI 10 a – inwestycje w infrastrukturę kształcenia zawodowego, PI 9iv – rozwój usług społecznych, PI 10 i – wychowanie przedszkolne, PI 10 iv – kształcenie zawodowe, planowanych do realizacji przy współudziale środków unijnych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 i zatwierdzonych przez wszystkich partnerów Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego.

W 2016 r. podczas posiedzeń Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Inowrocławskiego w dniach: 14 marca, 20 września oraz 13 grudnia z udziałem partnerów społeczno-gospodarczych przyjęto aktualizacje Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego w ramach Priorytetów Inwestycyjnych:

- 1) PI 4 c (efektywność energetyczna w sektorze publicznym i mieszkaniowym),
- 2) PI 6 b (rozwój infrastruktury wodno-ściekowej), PI 6 c (ochrona i rozwój zasobów kultury),
- 3) PI 10 a (inwestycje w infrastrukturę przedszkolną i infrastrukturę szkolnictwa zawodowego),
- 4) PI 9 iv (rozwój usług społecznych), PI 10 i (wychowanie przedszkolne i kształcenie ogólne),
- 5) PI 10 iv (kształcenie zawodowe).

W pracach Komitetu Sterującego ORSG Powiatu Inowrocławskiego na zaproszenie Sygnatariuszy Porozumienia uczestniczy z głosem opiniodawczo-doradczym partnerzy społeczno-gospodarczy: Rada Organizacji Pozarządowych Powiatu Inowrocławskiego, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli, Cech Rzemiosł Różnych w Inowrocławiu.

Przedsięwzięcia ujęte w Strategii Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego wskazane do realizacji w ramach polityki terytorialnej były przedmiotem negocjacji z Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020, które odbyły się 23 maja 2016 r.

Ponadto w realizacji Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 rok uczestniczyły jednostki organizacyjne Powiatu, w ramach swoich kompetencji.

III. PODSUMOWANIE

Program współpracy Powiatu Inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2016 r. i jego sposób realizacji realnie wpływa na rozwój obywatelski społeczności Powiatu. Zadania zawarte w dokumencie programowym na 2016 rok, określone przez cele szczegółowe i ich realizacja służą lokalnej społeczności i mogą stanowić przykład dobrej praktyki.

Podsumowanie ubiegłorocznej współpracy z III sektorem podejmowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w zakresie spraw społecznych

*Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Powiatu Inowrocławskiego
z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego
za 2016 r.*

---

i działalności na rzecz osób niepełnosprawnych stanowi załącznik nr 1 do przedmiotowego sprawozdania.

Natomiast bilans aktywizacji lokalnego rynku pracy i wspierania rozwoju przedsiębiorczości przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu z udziałem podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w 2016 roku stanowi załącznik nr 2 do niniejszego sprawozdania.

Inowrocław, maj 2017 r.

POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE W INOWROCŁAWIU

ul. Mątewska 17
88 - 100 Inowrocław 3

---

tel. 52 3592-255; fax. 52 3592-255; e-mail: biuro@pcpr-ino.pl; www.pcpr-ino.pl

DAF.0700.0.10.2017

Inowrocław, 21 marca 2017 r.

**Wydział Edukacji, Kultury,
Sportu i Zdrowia
Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu**

Odpowiadając na pismo z 8 marca 2017 r. znak EKZ.III.0640.016.2017 informuje, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu w ramach Programu współpracy powiatu inowrocławskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 r. zrealizowało poniżej przedstawione w punktach działania w ramach ww. współpracy.

1. PCPR w ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi pomagało promować działalność organizacji, udostępniając własną stronę internetową, na której były zamieszczane aktualne informacje tj. dane adresowe, telefony oraz informacje o funkcjonowaniu stowarzyszeń.
2. W siedzibie PCPR odbyły się 4 spotkania członków Powiatowej Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w skład której wchodzi członkowie stowarzyszeń. Na spotkaniach opiniowane były uchwały i programy dotyczące osób niepełnosprawnych realizowane przez PCPR. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych na lata 2016-2020 została powołana Zarządzeniem Nr 23/2016 Starosty Inowrocławskiego z dnia 30 czerwca 2016 r. W skład rady wchodzi przedstawiciel Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”, przedstawicielka Stowarzyszenia „Amazonki”, przedstawicielka Fundacji „Przystań Nadziei”, pracownik PUP i pracownik PCPR w Inowrocławiu.
3. W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi powołana została Komisja opiniująca wnioski na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych. W skład komisji weszli przedstawiciele Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”.

4. PCPR współpracował ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Integracji, które jest wydawcą magazynu „Integracja”. PCPR zamówił magazyn w ilości 75 szt. kwartalnie, który jest rozprowadzany bezpłatnie do placówek podległych oraz osób zainteresowanych tematyką niepełnosprawności. Celem było wspieranie działań podejmowanych przez Stowarzyszenie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych, niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym w uzyskiwaniu informacji.
5. PCPR współpracował ze Stowarzyszeniem Pomocy Upośledzonym Umysłowo, które prowadzi warsztat terapii zajęciowej w powiecie inowrocławskim. Współpraca dotyczyła finansowania oraz nadzoru nad funkcjonowaniem WTZ.
6. W ramach zadań ustawowych na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r., udzielono dofinansowania ze środków PFRON dla 4 stowarzyszeń działających na rzecz osób niepełnosprawnych do sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych na łączną kwotę 29 511,00zł.

DYREKTOR
R. Walter

Otrzymują:

1. Adresat
2. A/a

Załącznik nr 2 do sprawozdania
**Informacja o realizacji zadań w zakresie współpracy
Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu z organizacjami pozarządowymi
i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2016 rok**

I. Wspieranie zatrudnienia

Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 roku zawarł umowy o organizację i finansowanie robót publicznych z następującymi organizacjami:

1. Terenowy Komitet Ochrony Praw Dziecka w Inowrocławiu – 11 osób
2. Klub Wioślarski „Gopło” w Kruszwicy – 7 osób
3. Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół” w Inowrocławiu - 16 osób
4. Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta w Inowrocławiu - 15 osób
5. Caritas Archidiecezji Gnieźnieńskiej w Gnieźnie – 4 osoby
6. Klub Sportowy „Cuiavia” w Inowrocławiu - 10 osób
7. Katolickie Stowarzyszenie „Służyć Życiu” w Inowrocławiu – 2 osoby
8. Stowarzyszenie Kulturalno- Oświatowe „Nasz Dom” w Racicach - 3 osoby
9. Inowrocławskie Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom z Uszkodzeniem Mózgu – 5 osób
10. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Chlewiska w Chlewiskach – 2 osoby
11. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Cordis” w Gniewkowie – 5 osób
12. Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski w Inowrocławiu – 1 osoba
13. Ludowy Zespół Sportowy „Dąb” w Bąkowie – 1 osoba
14. Inowrocławski Klub Tenisa Stołowego Noteć w Inowrocławiu – 2 osoby
15. Chorągiew Kujawsko-Pomorska ZHP Hufiec Inowrocław im. A. Kamińskiego – 2 osoby

Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 roku zawarł umowy o organizację i finansowanie prac interwencyjnych z następującymi organizacjami:

1. Klub Wioślarski „GOPŁO” Kruszwica - 1 osoba

Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 roku skierował osoby bezrobotne do odbycia stażu w następujących organizacjach:

1. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział w Inowrocławiu – 1 osoba
2. Fundacja Ekspert – Kujawy Inowrocław – 4 osoby
3. Inowrocławska Lokalna Organizacja Turystyczna Inowrocław - 1 osoba
4. Spółdzielnia Socjalna „Twoje Smaki” Inowrocław – 1 osoba
5. Naczelna Organizacja Techniczna – 1 osoba
6. Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na Soli Inowrocław – 1 osoba
7. Klub Piłkarski „GOPŁO” Kruszwica – 1 osoba
8. Wiejskie Stowarzyszenie Kulturowo-Oświatowe „Mała Ojczyzna” Gniewkowo – 1 osoba
9. Stowarzyszenie NOTEĆ 2020 Inowrocław – 1 osoba

II. Udział reprezentantów podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w Powiatowej Radzie Rynku Pracy w Inowrocławiu

W skład Powiatowej Rady Rynku Pracy w Inowrocławiu wchodzi przedstawiciele następujących organizacji:

1. Stowarzyszenia Społeczno-Kulturalnego „Cordis” w Gniewkowie;
2. Wojewódzkiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Bydgoszczy.

III. Realizacja projektów partnerskich oraz działania promujące

PUP w Inowrocławiu w 2016 roku zorganizował jedną edycję Inowrocławskich Targów Pracy. Impreza służy przede wszystkim prezentacji pracodawców z regionu oraz stworzeniu możliwie najbardziej dogodnych warunków do bezpośrednich kontaktów osób bezrobotnych z pracodawcami poszukującymi pracowników. W targach w charakterze wystawców uczestniczą także przedstawiciele organizacji pozarządowych.

IV. Umowy w sprawach zamówień publicznych

W 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w wyniku przeprowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego zawarł umowy na zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń dla osób bezrobotnych z następującymi organizacjami:

I. Bydgoski Zakład Doskonalenia Zawodowego – Ośrodek Kształcenia Zawodowego w Inowrocławiu:

1. Kierowca wózków jezdniowych napędzanych silnikami z uprawnieniami do wymiany butli propan-butan
2. Pracownik budowlany; glazurnik-posadzkarz

II. Liga Obrony Kraju Warszawa:

1. Kwalifikacja wstępna przyspieszona dla prawa jazdy kat. C, C+E
2. Prawo jazdy kat. C z kwalifikacją wstępną przyspieszoną dla prawa jazdy kat. C

III. Fundacja Gospodarcza Pro Europa w Toruniu

1. Florystyka z obsługą kas fiskalnych

W przeprowadzonych w ubiegłym roku przez PUP w Inowrocławiu 28 postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego 20 ofert złożyły organizacje pozarządowe i inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego.

UCHWAŁA Nr ...../2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014–2020”.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 17 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814 ze zm.¹) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645 ze zm.²) w związku z uchwałą nr XLII/426/2014 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 30 maja 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014–2020” uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjąć sprawozdanie z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014–2020”.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1 stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

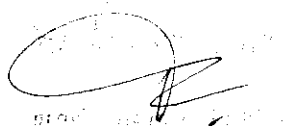
**Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego**

Ryszard Jagodziński

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r., poz. 1579, poz. 1948, z 2017 r., poz. 730.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r., poz. 691, poz. 868, poz. 1579, poz. 1265, poz. 1860, poz. 1940, poz. 1984, poz. 2138, poz. 2260, poz. 1948, z 2017 r. poz. 38, poz. 60.

4.05.2017

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr ...../2017

RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014–2020”.

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne. Przedstawione przez dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu sprawozdanie z realizacji w 2016 roku zadań ujętych w „Programie promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy powiatu inowrocławskiego na lata 2014–2020”, stanowi podsumowanie ubiegłorocznej działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 4 ust. 1 pkt 17 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r., poz. 814 ze zm.), zgodnie z którym powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy. Ponadto art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r., poz. 645 ze zm.), stanowi, że do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych.

ST. ROSTA
Włodzisław Majewski

POWIATOWY URZĄD PRACY W INOWROCŁAWIU

ul. Mątewska 17, 88-100 Inowrocław,
tel. centrala 52 359-24-00 fax. 52 359-24-07

*Załącznik do
uchwały nr ...../2017
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z ..... 2017 r.*

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI W 2016 ROKU ZADAŃ UJĘTYCH W „PROGRAMIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI RYNKU PRACY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO NA LATA 2014-2020”

1. Jednostka przygotowująca raport

POWIATOWY URZĄD PRACY W INOWROCŁAWIU

2. Opis zrealizowanych zadań w roku sprawozdawczym

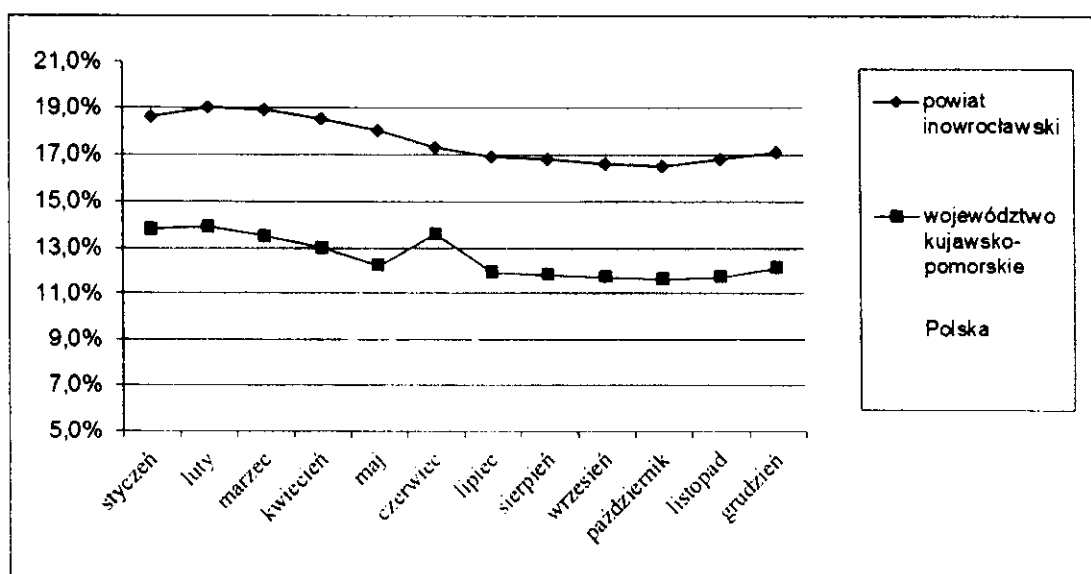
W ewidencji bezrobotnych prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu na koniec 2016 roku pozostawało 10 446 osób bezrobotnych, w tym 1931 z prawem do zasiłku. Stopa bezrobocia w grudniu 2016 r. wyniosła 17,1%. W porównaniu do grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych spadła o 591 osób, a stopa bezrobocia o 1 punkt procentowy. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w październiku 2016 r. – 16,5%. W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu dokonali 14 316 rejestracji osób bezrobotnych i prawie 15 tysięcy wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych.

Tabela nr 1. Stopa bezrobocia w powiecie inowrocławskim w roku 2016 w ujęciu miesięcznym na tle województwa kujawsko-pomorskiego i kraju

Miesiąc	powiat inowrocławski	województwo kujawsko-pomorskie	Polska
styczeń	18,6%	13,8%	10,2%
luty	19,0%	13,9%	10,2%
marzec	18,9%	13,5%	9,9%
kwiecień	18,5%	13,0%	9,4%
maj	18,0%	12,2%	8,7%
czerwiec	17,3%	13,6%	10,2%
lipiec	16,9%	11,9%	8,5%
sierpień	16,8%	11,8%	8,4%
wrzesień	16,6%	11,7%	8,3%
październik	16,5%	11,6%	8,2%
listopad	16,8%	11,7%	8,2%
grudzień	17,1%	12,1%	8,3%

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu (www.wup.torun.pl)

Wykres nr 1. Stopa bezrobocia w powiecie inowrocławskim w roku 2016 w ujęciu miesięcznym na tle województwa kujawsko-pomorskiego i kraju

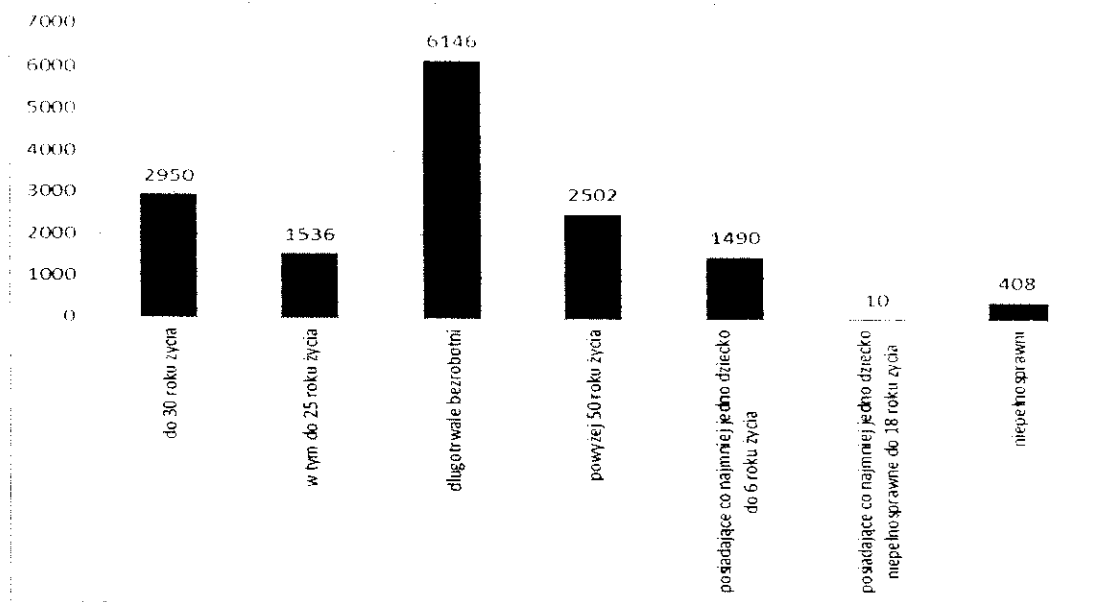

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu (www.wup.torun.pl)

Wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu na koniec grudnia 2016 r., 6146 osób stanowiły osoby długotrwale bezrobotne, 2502 osoby bezrobotne po 50 roku życia. Ponadto na koniec grudnia w rejestrze PUP figurowało 2950 osób do 30 roku życia. Osób bezrobotnych samotnie wychowujących przynajmniej jedno dziecko do 6 roku życia odnotowano 1490, a niepełnosprawnych – 408. W rejestrze bezrobotnych na koniec

grudnia 2016 r. pozostawało 1988 osób bez doświadczenia zawodowego, 4078 osób bez kwalifikacji zawodowych oraz 6271 osób bez wykształcenia średniego.

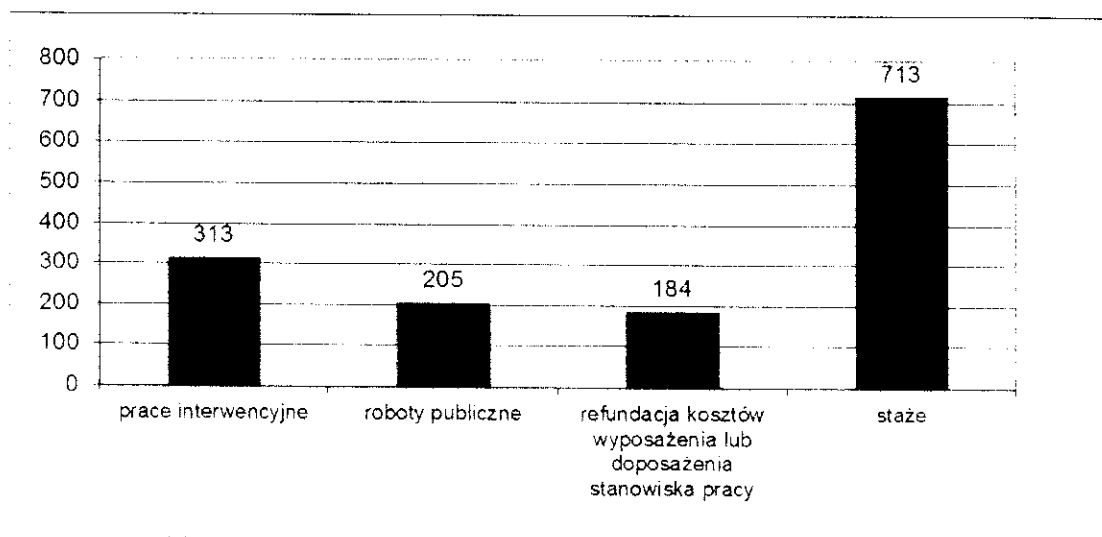
Wykres nr 2. Osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w 2016 r.

Źródło: MPiPS – 01 Sprawozdanie o rynku pracy w okresie styczeń-grudzień 2016 roku

W 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu zawarł umowy z pracodawcami w zakresie organizacji i finansowania prac interwencyjnych (313 umów), robót publicznych (205 umów), staży (713 umów, w tym 28 w ramach bonu stażowego) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (184 umów).

Wykres nr 3. Liczba zawartych umów z pracodawcami w ramach poszczególnych form wsparcia w 2016 r.

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

Spśród nowych form wsparcia skierowanych do osób bezrobotnych do 30 rok życia, wprowadzonych w maju 2014 roku na podstawie zmiany ustawy o promocji zatrudnienia

i instytucjach rynku pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 r. przyznał 28 bonów stażowych oraz 33 bony na zasiedlenie.

Ponadto w 2016 roku PUP w Inowrocławiu zawarł 285 umów w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia wydając na ten cel środki w wysokości 3 548 566,61 zł. W ramach zawartych umów zatrudnionych zostało 378 osób.

Inną nową formą wsparcia skierowaną do pracodawców jest pomoc w sfinansowaniu kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego. Środki z KFS przyznane pracodawcy na sfinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego stanowią pomoc udzielaną zgodnie z warunkami dopuszczalności pomocy de minimis. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w ubiegłym roku wydatkował na ten cel kwotę 681 600,00 zł. W ramach tych środków 355 osób, w tym 16 pracodawców nabyło kwalifikacje w ramach szkoleń oraz studiów podyplomowych.

3. Wskaźniki realizacji celów i zadań

Szczegółowe informacje na temat liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 roku zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Tabela nr 2. Wskaźniki realizacji celów i zadań osiągnięte przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu w 2016 r.

Cel ogólny	Cel strategiczny	Działanie	Wskaźnik monitorujący	Osiągnięta wartość wskaźnika
Aktywizacja rynku pracy w powiecie inowrocławskim	I. Wzrost aktywności zawodowej wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Świadczenie usług pośrednictwa pracy	1. Liczba bezrobotnych objętych usługą pośrednictwa pracy. 2. Liczba zorganizowanych giełd pracy. 3. Liczba przedsięwzięć na terenie powiatu, podczas których promowane są działania urzędu pracy i świadczone jest pośrednictwo pracy. 4. Liczba zarejestrowanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.	1. 14 316 2. 23 3. 11 4. 7 672
		2. Świadczenie usług indywidualnego podejścia do klienta - tworzenie IPD	1. Liczba utworzonych IPD.	1. 12 052
		3. Kształtowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy w ramach zajęć Klubu Pracy	1. Liczba bezrobotnych objętych wsparciem w postaci Klubu Pracy. 2. Liczba zorganizowanych edycji Klubu Pracy.	1. 96 2. 9
		4. Kształtowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy w	1. Liczba bezrobotnych objętych wsparciem w postaci grupowych porad zawodowych. 2. Liczba zorganizowanych edycji grupowych porad zawodowych.	1. 47 2. 8

		ramach grupowych porad zawodowych		
		5. Zapewnienie możliwości zdobycia lub poszerzenia doświadczenia zawodowego przez bezrobotnych w ramach mechanizmów wsparcia	1. Liczba bezrobotnych skierowanych na doposażone/wyposażone stanowiska pracy. 2. Liczba bezrobotnych skierowanych na staż/przygotowanie zawodowe dorosłych (w tym bon na staż). 3. Liczba bezrobotnych skierowanych na prace interwencyjne. 4. Liczba bezrobotnych skierowanych na roboty publiczne. 5. Liczba bezrobotnych skierowanych na prace społecznie użyteczne. 6. Liczba bezrobotnych skierowanych do pracy w ramach zatrudnienia wspieranego (w tym bon na zatrudnienie, bon na telepracę, refundacja składek na ubezpieczenia społeczne "bezrobotni do 30 roku życia", dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia). 7. Rozpoczęcie PAI (Program Aktywizacja i Integracja). 8. Wsparcie towarzyszące (świadczenie aktywizacyjne, bon na zasiedlenie).	1. 347 2. 873 3. 537 4. 563 5. 143 6. 1 7. 0 8. 33
	II. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz wsparcie procesu samozatrudnienia wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	1. Liczba podmiotów gospodarczych, którym zrefundowano koszty doposażenia/wyposażenia stanowiska pracy (w tym pożyczka na utworzenie stanowiska pracy (BGK)). 2. Liczba podmiotów gospodarczych, którym zrefundowano koszty zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych. 3. Liczba podmiotów, którym zrefundowano koszty zatrudnienia w ramach robót publicznych. 4. Liczba podmiotów, którym zrefundowano koszty zatrudnienia absolwenta CIS w ramach tzw. zatrudnienia wspieranego. 5. Refundacja składek na ubezpieczenie społeczne za członków spółdzielni socjalnej.	1. 143 2. 237 3. 63 4. 7 5. 2
		2. Wsparcie procesu samozatrudnienia wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Liczba bezrobotnych, którzy zostali skierowani na szkolenie z zakresu przedsiębiorczości. 2. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na podjęcie działalności gospodarczej (w tym pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej (BGK)). 3. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na utworzenie	1. 110 2. 133 3. 0 4. 0

			spółdzielni socjalnej. 4. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na przystąpienie do spółdzielni socjalnej.	
	III. Stworzenie warunków do dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach szkoleń zawodowych	1. Liczba bezrobotnych, którzy zostali skierowani na szkolenia zawodowe.	1. 455
		2. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach studiów podyplomowych	1. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych.	1. 30

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

4. Finansowa realizacja zadań

Środki na aktywizację osób bezrobotnych pochodziły z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz zostały pozyskane z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ogółem w 2016 roku PUP w Inowrocławiu dysponował środkami na aktywizację osób bezrobotnych w kwocie 29 963 666,61 zł, w tym: 10 796 049,00 zł stanowiły środki z EFS, 16 105 617,61 zł środki z Funduszu Pracy (algorytm) i 3 062 000,00 zł środki pozyskane z rezerwy Ministra Pracy i Polityki Społecznej.

Tabela 3. Finansowa realizacja zadań w 2016 r.

Cel ogólny	Cel strategiczny	Działanie	Kwota wydatkowana w zł	Uwagi
Aktywizacja rynku pracy w powiecie inowrocławskim	I. Wzrost aktywności zawodowej wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	1. Świadczenie usług pośrednictwa pracy	0	
		2. Świadczenie usług poradnictwa zawodowego, w tym tworzenie IPD	0	
		3. Kształtowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy w ramach zajęć Klubu Pracy	54 712,50 zł (stypendia)	

		4. Kształtowanie umiejętności poruszania się po rynku pracy w ramach poradnictwa grupowego	0	
		5. Zapewnienie możliwości zdobycia lub poszerzenia doświadczenia zawodowego przez bezrobotnych w ramach mechanizmów wsparcia	25 234 682,78 zł	
II. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości oraz wsparcie procesu samozatrudnienia wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego		1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	14 499 737,66 zł	
		2. Wsparcie procesu samozatrudnienia wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	2 926 000,00 zł	
III. Stworzenie warunków do dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego		1. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach szkoleń zawodowych	943 108,07 zł	
		2. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach studiów podyplomowych	78 274,67 zł	

Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

5. Podsumowanie

W 2016 roku PUP w Inowrocławiu realizował następujące projekty współfinansowane z środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

- 1) Projekt realizowany w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim (II)”. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim. Projekt skierowany był do osób młodych będących w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Na potrzeby projektu przyjęto definicję osoby z kategorii NEET zaproponowaną w PO WER. Tym samym oznacza to osobę, która łącznie spełnia trzy poniższe warunki:
  - nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo),
  - nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym),
  - nie szkoli (tj. nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. W procesie oceny czy dana osoba się nie szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, zweryfikowane zostanie czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni). W ramach projektu 763 osoby bezrobotne skorzystały z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz

szkolenia, staże, bony na zasiedlenie lub jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

- 2) Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie inowrocławskim (II)”. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia zakwalifikowanych do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia) należących co najmniej do jednej z poniższych grup: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach w powiecie inowrocławskim. W ramach projektu 283 osoby bezrobotne skorzystały z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowisku utworzonym w ramach przyznanej pracodawcy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Ponadto w 2016 r. PUP w Inowrocławiu pozyskał dodatkowe środki z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację:

- 1) programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- 2) programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy).

Szczegółowe informacje o programach znajdują się w tabeli nr 4.

Tabela nr 4: Wykaz programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych realizowanych przez PUP w Inowrocławiu w 2016 r.

Lp.	Program dla osób bezrobotnych:	Liczba osób objętych wsparciem	Formy wsparcia	Kwota otrzymanych środków w zł
1.	powyżej 50 roku życia	48	Roboty publiczne Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 991 200,00
2.	znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49)	27	Prace interwencyjne Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	1 070 800,00

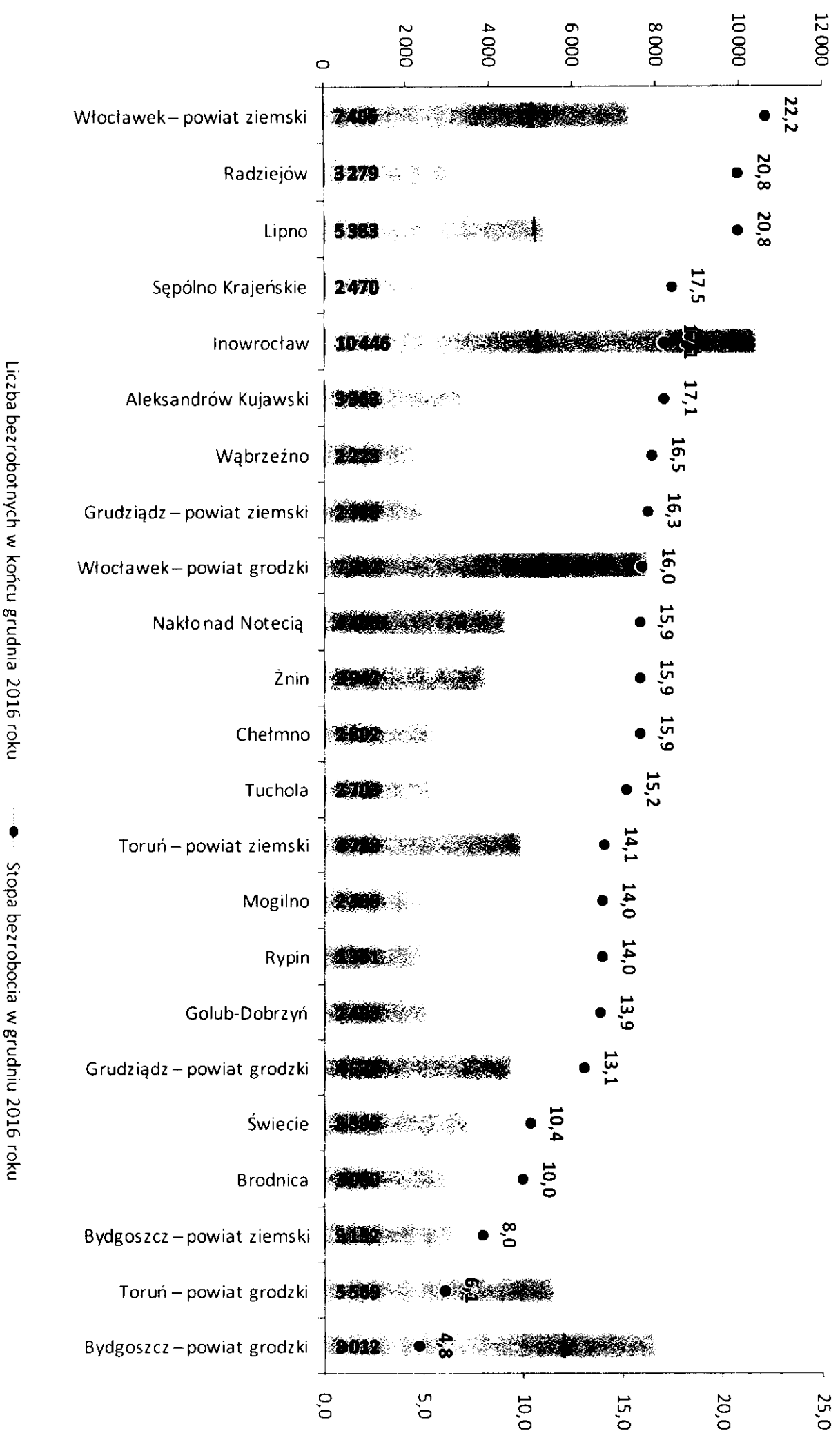
Źródło: Dane własne PUP w Inowrocławiu

Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu realizował w 2016 roku cele polityki społecznej w zakresie wspierania tworzenia miejsc pracy, ograniczania zjawiska bezrobocia oraz łagodzenia jego skutków zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku

pracy. Wszystkie zaplanowane zadania zostały zrealizowane, a środki finansowe przeznaczone na ich realizację zostały wydatkowane zgodnie z zasadami efektywności, gospodarności i celowości.

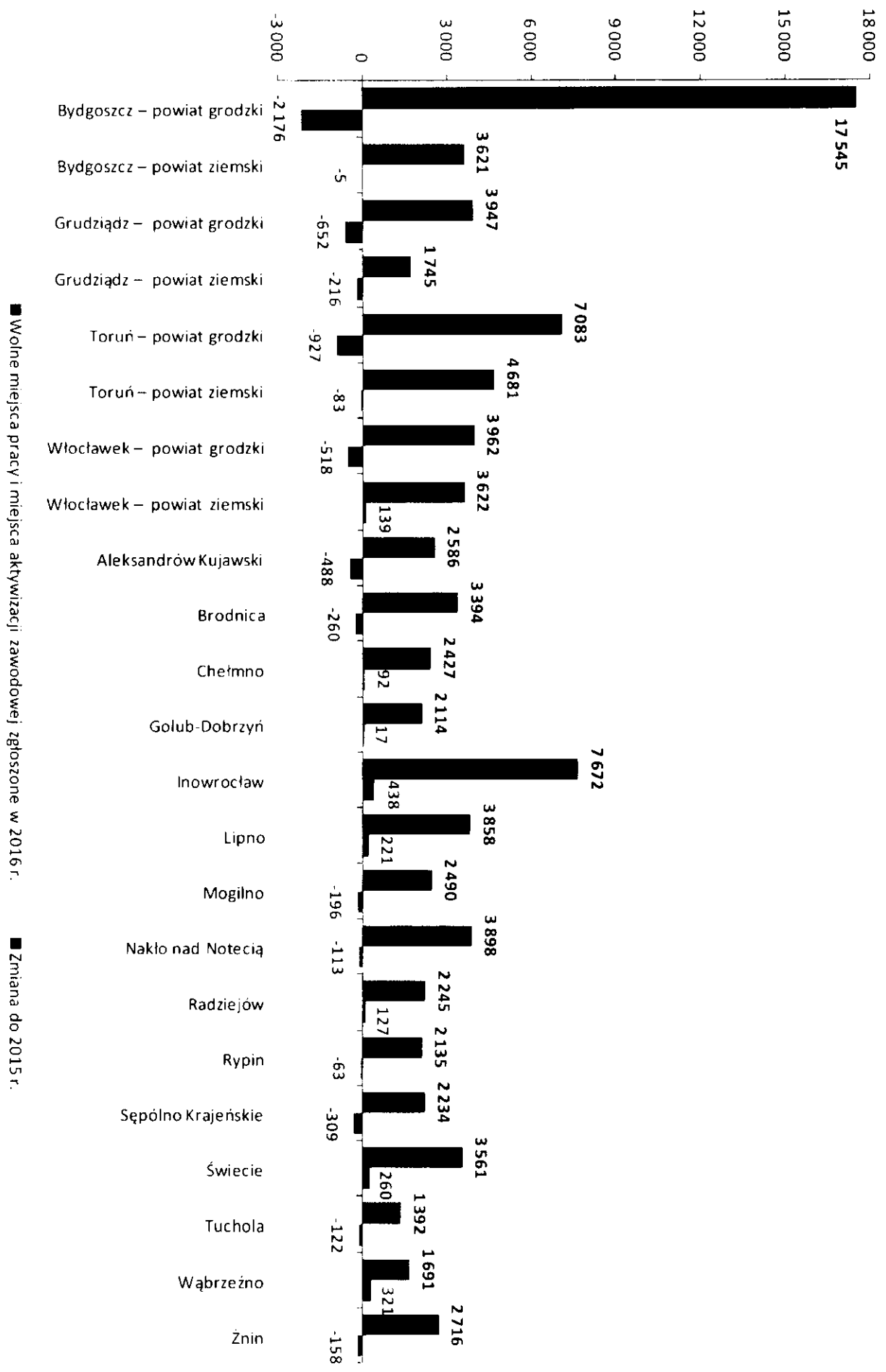
DYREKTOR
mgr inż. Przemysław Stefański

Wykres 7. Stopa bezrobocia i bezrobotni w województwie kujawsko-pomorskim w końcu grudnia 2016 roku według powiatów

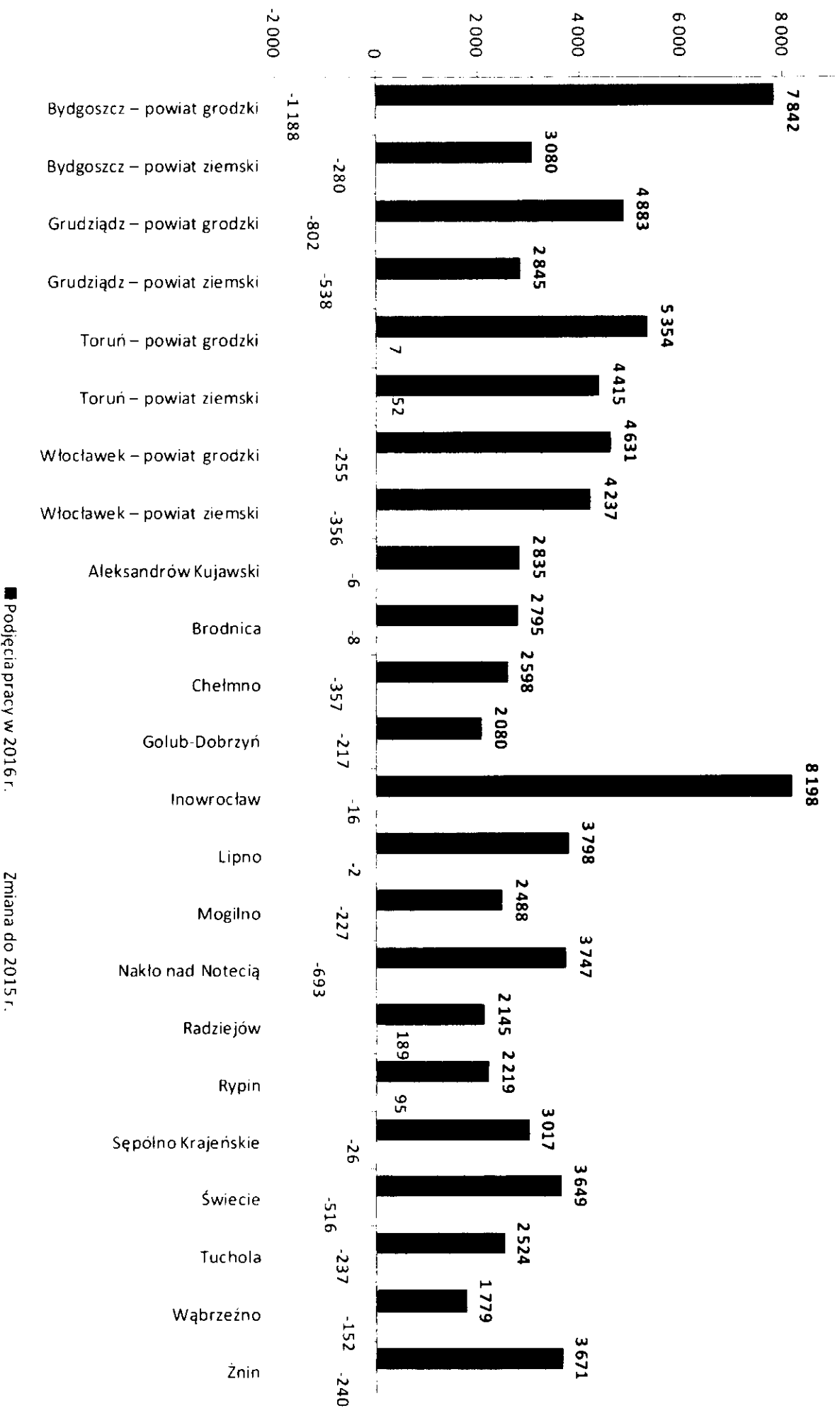
Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy oraz danych GUS na temat stopy bezrobocia.

Wykres 15. Wolne miejsca pracy i miejsca aktywizacji zgłoszone w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. według powiatów

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPIPS-01 o rynku pracy.

Wykres 18. Bezrobotni podejmujący pracę w województwie kujawsko-pomorskim w 2016 r. według powiatów

Źródło: Opracowanie własne WUP w Toruniu na podstawie Sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy.

202 m 6

**UCHWAŁA Nr ..... / ...../2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia .....2017 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z zimowego utrzymania dróg powiatowych w sezonie 2016/2017.

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 6 i art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.¹⁾ uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjąć sprawozdanie z zimowego utrzymania dróg powiatowych w sezonie 2016/2017.

§ 2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego**

Ryszard Jagodziński

---

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2016 r. poz.1579, poz.1948 oraz w Dz.U. z 2017 r. poz. 730

Wice Prezydent Powiatu Inowrocławskiego
Ryszard Jagodziński
09.05.2017
[Podpis]

**UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr ..... / ..... /2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia..... 2017 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania z zimowego utrzymania dróg powiatowych w sezonie 2016/2017.

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne.

Zgodnie z planem pracy Rady Powiatu Inowrocławskiego, Zarząd Powiatu występuje do Rady Powiatu z inicjatywą przyjęcia sprawozdania z zimowego utrzymania dróg powiatowych.

Podstawę prawną podjęcia uchwały stanowi art. 4 ust. 1 pkt 6 i art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm.) w myśl których Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie transportu zbiorowego i dróg publicznych. W związku z tym, że zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2016 r. poz. 1440, z późn.zm.) zarządzanie drogami powiatowymi zostało przekazane Zarządowi Dróg Powiatowych, sprawozdanie składa dyrektor ZDP.

STAROSTA
Eugeniusz Majewski

SPRAWOZDANIE
ZARZĄDU DRÓG POWIATOWYCH W INOWROCŁAWIU
W ZAKRESIE ZIMOWEGO UTRZYMANIA DRÓG POWIATOWYCH

I. Okres przygotowawczy

Zarząd Dróg Powiatowych w Inowrocławiu przygotowanie do zimowego utrzymania dróg w sezonie zimowym 2016/2017, przeprowadził w okresie wrzesień - październik 2016r. Przygotowanie obejmowało następujące czynności:

- prace planistyczno-organizacyjne,
- przeprowadzenie procedury wyboru wykonawców zadań,
- podpisanie umów.

Prace planistyczno-organizacyjne składały się z:

a) przygotowania dokumentacji zimowego utrzymania dróg:

- mapy drogowe,
- dzienniki prowadzenia robót,
- wykazy osób funkcyjnych,

b) wykonania przeglądu ewidencyjnego sieci drogowej:

- standardy (kolejność) zimowego utrzymania dróg,
- miejsca decydujące o możliwościach ruchu,
- potwierdzenie punktów granicznych z powiatami sąsiednimi,

c) przeprowadzenia zabiegów technicznych na infrastrukturze drogowej:

- przegląd dróg oraz wykonanie niezbędnych remontów cząstkowych jezdni,
- przegląd obiektów inżynierskich i wykonanie niezbędnych napraw zapewniających ich funkcjonowanie w zimie,
- przegląd odwodnienia (rowy, wodościki, kratki wpustowe) dla zapewnienia odpływu wody przy opadach jesiennych i odwilżach,
- oznakowanie miejsc decydujących o możliwościach ruchu,

d) przeprowadzenie prac przygotowawczych:

- zgromadzenie środków materiałowych (piasek, masa asfaltowa na zimno, tyczki sygnalizacyjne, odpowiednie znaki drogowe),
- przeprowadzenie obsługi technicznej i przygotowanie sprzętu,
- zabezpieczenie budynków,
- zaopatrzenie pracownicze,

- szkolenie dla pracowników obsługujących sprzęt zimowego utrzymania,
- e) przyjęcia sposobu prowadzenia robót zimowego utrzymania dróg:
  - pozyskiwanie komunikatów meteorologicznych i informacji o sytuacji drogowej,
  - potwierdzenie zasad współpracy z Biurem Ochrony Informacji Niejawnych, Zarządzenia Kryzysowego i Spraw Obronnych Starostwa Powiatowego w Inowrocławiu oraz podmiotami współpracującymi tj. Strażą Pożarną, Policją, Pogotowiem Ratunkowym, osobami funkcyjnymi w gminach.

Gotowość do prowadzenia robót zimowego utrzymania dróg ustalono na okres od 1 listopada 2016 r. do 31 marca 2017 r.

Procedura wyboru wykonawców obejmowała:

- opracowanie dokumentacji przetargowej,
- przeprowadzenie przetargu nieograniczonego na wybór wykonawców.

Zadanie obejmowało wykonanie następujących prac:

- odśnieżanie pługami, z jednoczesnym zwalczaniem śliskości solarkami zainstalowanymi na skrzyniach ładunkowych samochodów,
- zwalczanie śliskości zimowej solą drogową, solanką, mieszkanką solno-piaskową, piaskiem,
- odśnieżanie równiarkami samojezdnymi i spsychaczami,
- usuwanie zwałowisk śnieżnych ładowarkami,
- wywóz odkładu śnieżnego,
- sprzątanie pozimowe,
- dyżur dyspozycyjny operatora ze sprzętem u wykonawcy.

II. Okres realizacji

1. Dane o sieci drogowej.

Drogi powiatowe zamiejskie o łącznej długości 504,929 km były utrzymywane w standardach:

- 1P** – 117,176 km (23,0 % sieci),
- 2P** – 387,753 km (77,0 % sieci).

Definicje standardów określono następująco:

STANDARD PIERWSZY POWIATOWY – 1P

Standard	Opis stanu utrzymania drogi dla danego standardu	Dopuszczalne odstępstwa od standardu	
		Po ustaniu opadów śniegu	Od stwierdzenia występowania zjawisk
1P	Jezdnia odśnieżona na całej szerokości. Jezdnia posypana na odcinkach decydujących o możliwości ruchu.	- luźny - do 8 godz. - zajeżdżony - występuje - języki śnieżne - występują - zasy - do 8 godz. Dopuszcza się przerwy w komunikacji do 8 godz.	W miejscach wyznaczonych: - gołoledź - do 8 godz. - śliskość pośniegowa - do 10 godz. - lodowica - do 8 godz.

STANDARD DRUGI POWIATOWY – 2P

Standard	Opis stanu utrzymania drogi dla danego standardu	Dopuszczalne odstępstwa od standardu	
		Po ustaniu opadów śniegu	Od stwierdzenia występowania zjawisk
2P	Jezdnia odśnieżona w miejscach zasp, odśnieżony co najmniej jeden pas ruchu z wykonaniem mijanek. Jezdnia posypana na odcinkach decydujących o możliwości ruchu.	- luźny - do 16 godz. - zajeżdżony - występuje - nabój śnieżny - występuje - zasy – występują do 24 godz. Dopuszcza się przerwy w komunikacji do 24 godz.	W miejscach wyznaczonych: - gołoledź - do 8 godz. - śliskość pośniegowa - do 8 godz.

Na drogach utrzymywanych wyodrębniono 104 miejsca decydujące o możliwościach ruchu o długości 54,858 km (łuki poziome i pionowe, różnice profilu podłużnego – wzniesienia i spadki, przyległe do obszarów leśnych i zbiorników wodnych, skrzyżowania dróg z przejazdami kolejowymi itp.).

Drogi powiatowe miejskie – jezdnie o łącznej długości 35,588 km były utrzymywane według kolejności:

- I – 35,588 km (100% sieci).

Definicję kolejności określono w następujący sposób:

- czas od którego odbywa się zwalczanie śliskości zimowej i odśnieżanie dróg - 2 godziny dla jezdni

I kolejności od momentu ustania opadów śniegu.

2. Podział organizacyjny robót.

Całość robót zimowego utrzymania dróg została podzielona na sześć zadań:

- a) zadanie nr 1 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze gminy Kruszwica i części gminy Inowrocław, które obejmowało 131,058 km, w tym:
- 33,011 km utrzymywanych w 1P,
  - 98,047 km utrzymywanych w 2P,
  - 18 miejsc decydujących o możliwości ruchu o długości 11,740 km,
- b) zadanie nr 2 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze gminy Dąbrowa Biskupia i części gminy Inowrocław, które obejmowało 79,537 km, w tym:
- 15,405 km utrzymywanych w 1P,
  - 64,132 km utrzymywanych w 2P,
  - 7 miejsc decydujących o możliwości ruchu o długości 2,600 km,
- c) zadanie nr 3 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze gminy Janikowo i części gminy Pakość i Inowrocław, które obejmowało 101,676 km, w tym:
- 33,676 km utrzymywanych w 1P,
  - 68,000 km utrzymywanych w 2P,
  - 36 miejsc decydujących o możliwości ruchu o długości 20,990 km,
- d) zadanie nr 4 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze gminy Gniewkowo, Rojewo i części gminy Inowrocław, które obejmowało 115,652 km, w tym:
- 10,215 km utrzymywanych w 1P,
  - 105,437 km utrzymywanych w 2P,
  - 23 miejsca decydujące o możliwości ruchu o długości 10,800 km,
- e) zadanie nr 5 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze gminy Złotniki Kujawskie i części gminy Pakość i Inowrocław, które obejmowało 77,006 km, w tym:
- 24,869 km utrzymywanych w 1P,
  - 52,137 km utrzymywanych w 2P,
  - 20 miejsc decydujących o możliwości ruchu o długości 8,728 km,
- f) zadanie nr 6 zimowego utrzymania dróg – drogi powiatowe na obszarze miasta Inowrocławia wraz z chodnikami (zadanie własne).

3. Wykonawcy.

Rozpoczęcie procedury przetargowej nastąpiło 11 października 2016 r., a 20 października 2016 r. nastąpiło otwarcie ofert. Rozstrzygnięcie przetargu wyłoniło następujących wykonawców zimowego utrzymania dróg:

- dla wykonania zadania nr 1 – Zakład Zieleni Waclaw Pokacki z siedzibą w Sikorowie 31,
- dla wykonania zadania nr 2 – Zakład Zieleni Waclaw Pokacki z siedzibą w Sikorowie 31,
- dla wykonania zadania nr 4 – Przedsiębiorstwo Produkcyjno - Handlowe " Maciejczyk " z siedzibą w Suchatówce 48a,
- na zadania nr 3 i 5 nie wpłynęły żadne oferty.

W dniu 2 listopada 2016 r. ogłoszono II przetarg na zadania nr 3 i 5, na które nie wpłynęły oferty.

Przy realizacji powyższych zadań założono również udział brygad własnych.

Podpisanie umów nastąpiło w okresie od 16 listopada do 18 listopada 2016 r.
Gotowość prowadzenia robót zimowego utrzymania dróg przyjęto na okres od 1 listopada 2016 r. do 31 marca 2017 r.

4. Sytuacja meteorologiczna i jej wpływ na zimowe utrzymanie dróg.

Zjawiska meteorologiczne występujące podczas minionego okresu zimowego były łagodne i sprawiły, że prowadzenie akcji zimowego utrzymania dróg było w ograniczonym zakresie.

Listopad charakteryzował się temperaturami dodatnimi. W ciągu dnia temperatury mieściły się w przedziale od plus 0°C do plus 12°C. Spadek temperatury poniżej zera nastąpił w nocy od 8 do 15 listopada oraz od 25 do 30 listopada. Temperatura oscylowała od minus 3°C do 0°C. Przeważały dni z zachmurzeniem całkowitym i dużym. W listopadzie występował wiatr słaby i umiarkowany. Przeważały dni bez opadów atmosferycznych poza kilkoma z przelotnymi opadami mżawki i deszczu. Mgły ograniczające widoczność od 50 do 200 metrów wystąpiły w dniach 23 i 24 listopada. Opady śniegu i pierwszy wyjazd sprzętu do akcji zimowego utrzymania dróg odnotowano w nocy z 27 na 28 listopada.

Grudzień charakteryzował się małą ilością opadów atmosferycznych. W nocy z 17 na 18 grudnia wystąpiły intensywne opady śniegu. Zachmurzenie było małe i umiarkowane, były dni bezchmurne. Występował wiatr umiarkowany i słaby. W grudniu temperatura powietrza kształtowała się w ciągu dnia od minus 3°C do plus 4°C, a w nocy od 0°C do minus 6°C. W noc Sylwestrową i Nowy Rok temperatury były dodatnie.

Styczeń 2017 r. to zmiana warunków pogodowych w stosunku do poprzedniego miesiąca. Przeważały dni z temperaturą ujemną. W ciągu dnia przedział temperatur kształtował się od plus 3°C do minus 9°C, a w nocy od 0°C do minus 14°C. Najchłodniejszym dniem był 6 stycznia gdzie temperatura powietrza w ciągu dnia wynosiła minus 9°C a w nocy minus 14°C. W styczniu wystąpiły głównie przelotne opady śniegu, deszczu ze śniegiem i mżawki. Intensywne opady śniegu wystąpiły w nocy z 4 na 5 stycznia. Miesiąc ten był z przewagą dni o zachmurzeniu dużym i całkowitym, choć zdarzały się z przejaśnieniami. Przeważał wiatr słaby i umiarkowany.

Miesiąc luty to okres poprawy warunków atmosferycznych. Przeważały dni z zachmurzeniem dużym i umiarkowanym. Pojawiły się przelotne opady deszczu ze śniegiem, deszczu i mżawki oraz intensywne opady śniegu 8 lutego w godzinach 3 do 5³⁰. Temperatura powietrza w ciągu doby oscylowała w przedziale od minus 9°C do plus 9°C. Wiatr wiał przeważnie słaby i umiarkowany ale kilka razy w porywach był dość silny. Dzień 25 lutego był ostatnim dniem pracy sprzętu zimowego utrzymania w sezonie zimowym 2016/2017.

Marzec rozpoczął się wzrostem średnich temperatur w ciągu dnia i nocy, od minus 1°C do plus 19°C. Przeważały dni z zachmurzeniem dużym i umiarkowanym. Występował przeważnie wiatr słaby i umiarkowany. Marzec charakteryzował się dużą częstotliwością opadów deszczu.

Dyżur zimowego utrzymania dróg w sezonie 2016-2017 został zakończony 31 marca 2017 r.

II. Podsumowanie

1. Godziny pracy sprzętu, ilości zużytych materiałów i poniesione koszty związane z zimowym utrzymaniem dróg w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 marca 2017 r. przedstawiają poniższe tabele.

Podsumowanie pracy sprzętu obcego przy zimowym utrzymaniu dróg 2016 – 2017

Lp.	Wyszczególnienie	Praca sprzętu w godz.	Koszty pracy sprzętu w zł
1.	Zadanie 1 – drogi powiatowe na obszarze gm. Kruszwica i części gm. Inowrocław	0,0	0,0
2.	Zadanie 2 – drogi powiatowe na obszarze gm. Dąbrowa Biskupia i części gm. Inowrocław	0,0	0,0
3.	Zadanie 3 – drogi powiatowe na obszarze gm. Janikowo i części gm. Pakość oraz Inowrocław	0,0	0,0
4.	Zadanie 4 – drogi powiatowe na obszarze gm. Rojewo Gniewkowo, i części gm. Inowrocław	0,0	0,0
5.	Zadanie 5 – drogi powiatowe na obszarze gm. Złotniki Kujawskie i części gm. Pakość i Inowrocław	0,0	0,0
6.	Ogółem	0,0	0,0

**Podsumowanie pracy sprzętu własnego
przy zimowym utrzymaniu dróg
2016 – 2017**

Lp.	Wyszczególnienie	Praca środków transportu i sprzętu		
		Praca kierowcy lub operatora	Przejechane kilometry /samochody/	Przepracowane godziny /sprzęt i ciągniki/
1.	Zadanie 1 – drogi powiatowe na obszarze gm. Kruszwica i części gm. Inowrocław + chodniki	483,5	5 259	89,0
2.	Zadanie 2 – drogi powiatowe na obszarze gm. Dąbrowa Biskupia i części gm. Inowrocław	301,0	3 095	96,0
3.	Zadanie 3 – drogi powiatowe na obszarze gm. Janikowo i części gm. Pakość oraz Inowrocław	397,0	6 582	25,0
4.	Zadanie 4 – drogi powiatowe na obszarze gm. Gniewkowo, Rojewo i części gm. Inowrocław + chodniki	352,5	1 784	187,0
5.	Zadanie 5 – drogi powiatowe na obszarze gm. Złotniki Kuj. i części gm. Pakość i Inowrocław	305,0	1 420	177,0
6.	Zadanie 6 – drogi powiatowe na obszarze miasta Inowrocławia wraz z chodnikami	4 554,0	9 958	170,0
7.	Ogółem	6 393,0	28 098	744,0

**Podsumowanie poniesionych kosztów przez Zarząd Dróg Powiatowych
przy zimowym utrzymaniu dróg i chodników
2016 – 2017**

Lp.	Wyszczególnienie	Godziny pracy	Zużycie materiałów				Koszty materiałów w zł	Pozostałe koszty w zł
			paliwo w litrach	solanka w m ³	sól w tonach	piasek uszlachetniony w tonach		
1.	Zadanie 1 – drogi powiatowe na obszarze gm. Kruszwica i części gm. Inowrocław + chodniki	-	2 538,8	303,8	5,1	-	30 861,62	-
2.	Zadanie 2 – drogi powiatowe na obszarze gm. Dąbrowa Biskupia i części gm. Inowrocław	-	1 805,9	210,0	0,3	-	20 763,83	-
3.	Zadanie 3 – drogi powiatowe na obszarze gm. Janikowo i części gm. Pakość oraz gm. Inowrocław	-	2 331,9	269,4	0,4	-	26 731,06	-
4.	Zadanie 4 – drogi powiatowe na obszarze gm. Gniewkowo, Rojewo i części gm. Inowrocław + chodniki	-	2 156,3	249,2	0,6	-	24 762,57	-
5.	Zadanie 5 – drogi powiatowe na obszarze gm. Złotniki Kujawskie części gm. Pakość i gm. Inowrocław	-	1 993,1	243,3	0,0	-	23 527,82	-
6.	Zadanie 6 – drogi powiatowe na obszarze miasta Inowrocławia wraz z chodnikami	-	2 712,6	308,0	37,0	-	39 819,10	-
7.	Koszty pracy kierowców, operatorów i obsługi	6 393,0	-	-	-	-	-	222 170,87
8.	Koszty pełnionych dyżurów	940,0	-	-	-	-	-	7 410,00
9.	Koszty części eksploatacyjnych i naprawy sprzętu zimowego utrzymania dróg	-	-	-	-	-	6 823,65	-
10.	Razem	7 333,0	13 538,6	1 583,7	43,4	-	173 289,65	229 580,87
Ogółem							402 870,52	

2. Dyżury dyspozycji zimowej.

Obsługa dyspozytorska zimowego utrzymania dróg w Zarządzie Dróg Powiatowych od 1 listopada 2016 r. do 31 marca 2017 r. była pełniona przez wyznaczonych pracowników.

Obserwacja warunków meteorologicznych trwała przez całą dobę. W sytuacji wystąpienia zjawisk zimowych, wyznaczony pracownik uruchamiał i prowadził akcję zimowego utrzymania dróg. Właściwie kształtowała się dyspozycyjność wykonawców robót, gdzie w wymiarze całodobowym była osoba z nadzoru kierowniczego, zapewniająca ciągłą gotowość sprzętu i środków materiałowych.

3. Wnioski.

Przyjęty sposób prowadzenia robót zimowego utrzymania dróg na sieci powiatowej zapewnił utrzymanie przejezdności dróg, zgodnie z przyjętymi standardami zimowego utrzymania dróg, a jednocześnie pozwolił na racjonalne gospodarowanie i zminimalizowanie kosztów obsługi zimowego utrzymania dróg.

DYREKTOR
Andrzej Mioduski

Inowrocław, dn. 24 kwietnia 2017 r.

**UCHWAŁA Nr ...../...../2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2017 r.**

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2016 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020”.

Na podstawie art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.¹) art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.²) w związku z uchwałą nr XXXIX/397/2014 Rady Powiatu Inowrocławskiego z dnia 28 lutego 2014 r. w sprawie przyjęcia „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020” uchwała się, co następuje:

§1.1. Przyjąć sprawozdanie za rok 2016 z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020”.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierzyć Zarządowi Powiatu Inowrocławskiego.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Powiatu Inowrocławskiego**

Ryszard Jagodziński

Nie wnoszę zastrzeżeń
pod względem formalnym

RADCA PRAWNY

Henryka Kozłoczevska

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1579, poz. 1948, oraz Dz. U. z 2017 r. poz. 730.

² Zmiana tekstu jednolitego wymienionej ustawy została ogłoszona w Dz. U. z 2016 r. poz. 1583, poz. 1948, poz. 2174 oraz z 2017 r. poz. 38, poz. 60, poz. 624 i poz. 777.

UZASADNIENIE DO UCHWAŁY Nr ...../...../2017
RADY POWIATU INOWROCŁAWSKIEGO
z dnia ..... 2017 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania za 2016 rok z realizacji „Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020”.

Podjęcie przedmiotowej uchwały uzasadniają następujące okoliczności faktyczne. Do zadań własnych powiatu należy m.in. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę prawną podjęcia przedmiotowej uchwały stanowi art. 12 pkt 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, z późn. zm.) Przepis ten stanowi, iż do wyłącznej właściwości rady powiatu należy rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej.

STAROSTA
Tadeusz Majewski

Załącznik do uchwały nr ...../.../2017
Rady Powiatu Inowrocławskiego
z dnia ..... maja 2017 r.

**Sprawozdanie za 2016 rok z realizacji „Powiatowej
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Inowrocławskiego na lata 2014-2020.”.**

Opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych jest obligatoryjnym zadaniem własnym powiatu. Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 została przyjęta uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XXXIX/397/2014 z 28 lutego 2014 r. Jest dokumentem określającym priorytety w działaniach powiatu w zakresie polityki społecznej. Pomaga w umocowaniu prawnym konkretnych działań, jest istotnym ogniwem w hierarchii dokumentów strategicznych będąc w stosunku do nich pełną kompatybilność i komplementarność.

Głównym założeniem opracowania strategii była konieczność określenia polityki społecznej Powiatu Inowrocławskiego oraz jej misji, celów i kierunków działania na najbliższe lata, pozwalających na budowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu instytucjonalnej ochrony bezpieczeństwa mieszkańców naszego powiatu, tak by dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

Fundamentem strategii jest maksymalne wykorzystanie istniejących zasobów i potencjału. Mieszkańcy powiatu, odbiorcy i adresaci strategii mają możliwość znalezienia się w strefie pozbawionej zagrożeń. Dla bezpieczeństwa socjalnego wymagane jest bowiem stworzenie takiego systemu zaspokajania potrzeb społecznych, który szybko reaguje na zmiany i adaptuje się do stale zmieniających się warunków społecznych.

Misja stanowi podstawowy element strategii i jest jej celem nadrzędnym, który kształtuje kierunki działania. Wynikają z niej bezpośrednio cele strategiczne, które ją konkretyzują. Cele te są z kolei rozpisywane na bardziej szczegółowe. Misja to opis głównego pola działań w przyszłości. Koncentruje się na istocie rzeczy, dostosowuje kierunki działań do długoterminowych celów, równocześnie pełni funkcje motywacyjne i promocyjne. Misja została określona jako „Skuteczna polityka społeczna zapewniająca mieszkańcom bezpieczeństwo socjalne i zdrowotne, opiekę nad rodziną, edukację i rehabilitację osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie samodzielnego rozwiązywania swoich problemów i pełne uczestnictwo w życiu”.

Powiatowa strategia obejmowała pięć obszarów działania, do których należą: niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, dziecko i rodzina, bezrobocie oraz edukacja i zdrowie. Każdy z nich jest realizowany przez program skierowany do poszczególnej grupy beneficjentów.

Obszar – Niepełnosprawność.

Działania związane z niepełnosprawnością uszczegółowione są w „Programie działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Inowrocławskim na lata 2014-2020”, który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XL/404/2014 z 28 marca 2014 r. Program ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu, poprzez wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im pełnego uczestnictwa na płaszczyźnie społecznej i zawodowej.

Cel strategiczny

1. Zwiększenie zatrudnialności osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- 1) motywowanie osób niepełnosprawnych do podjęcia pracy;

- 2) podnoszenie kwalifikacji (kursy, szkolenia, staże);
- 3) prowadzenie akcji informacyjnej oraz promowanie wśród pracodawców form wsparcia w zatrudnieniu osób niepełnosprawnych.

Nieodłącznym elementem rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych jest rehabilitacja społeczna. Prowadzi ona do zwiększenia poczucia własnej wartości, bezpieczeństwa oraz przydatności społecznej osób niepełnosprawnych. Jej głównym celem jest wspomaganie osób niepełnosprawnych w zakresie uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia poprzez poradnictwo, przygotowanie do pracy, opiekę nad osobami niepełnosprawnymi w zakładach pracy, a także pomoc pracodawcom w stwarzaniu warunków pracy stosownych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

W roku 2016, w ramach zadań ustawowych udzielono osobom niepełnosprawnym wsparcia z zakresu rehabilitacji zawodowej, w niżej wymienionych formach:

- 1) dofinansowano zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla 4 osób niepełnosprawnych w wysokości **156 520 zł**;
pracodawcy ubiegający się o dofinansowanie otrzymali środki na utworzenie następujących stanowisk: introligator, grafik komputerowy, operator urządzeń do cięcia i konfekcjonowania folii, operator automatu do malowania zniczy;
- 2) dofinansowano rozpoczęcie działalności gospodarczej 3 osobom niepełnosprawnym w łącznej wysokości **103 470 zł**; podejmowane działalności gospodarcze obejmowały świadczenie usług w zakresie obróbki metali i nakładania powłok na metale (lakiernia proszkowa), nauki języka angielskiego oraz usług sprzątających.

2. Działania zmierzające do przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych zamieszkujących tereny wiejskie.

Kierunki działań:

- 1) pozyskanie lokalnych liderów;
- 2) kampanie informacyjne zwiększające świadomość o prawach i przywilejach osób niepełnosprawnych;
- 3) tworzenie warunków do rozwoju placówek dla osób niepełnosprawnych.

Osoby niepełnosprawne zamieszkujące obszary wiejskie w większym stopniu podlegają ryzyku wykluczenia społecznego. Procesy decydujące o rozwoju społecznym i gospodarczym wciąż jeszcze mają tendencję do koncentrowania się w ośrodkach znacznie zurbanizowanych charakteryzujących się większym potencjałem rozwojowym niż obszary wiejskie co powoduje, iż pogłębiają się różnice występujące pomiędzy miastem a wsią. Na skutek tego, na terenach wiejskich występuje niższy niż w miastach poziom gospodarczy, a także znaczące trudności w dostępie do infrastruktury edukacyjnej, społecznej, teleinformatycznej i kulturalnej. Czynniki te przekładają się na zwiększenie ryzyka wykluczenia społecznego niepełnosprawnych mieszkańców terenów wiejskich oraz mniejszy dostęp do informacji, co przyczyniło się do ściślejszej współpracy z miejskim, miejsko-

gminnym i gminnymi ośrodkami pomocy społecznej. Z dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych oraz sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało 145 osób niepełnosprawnych zamieszkujących tereny wiejskie, z dofinansowania do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym skorzystały 33 osoby. Dofinansowanie do likwidacji barier otrzymały 33 osób zamieszkujących tereny wiejskie. Stanowi to prawie 26% ogółu osób, które otrzymały pomoc w ramach zadania. Osoby zamieszkujące obszary wiejskie (łącznie 59 osób) miały też możliwość skorzystania z udziału w imprezach o charakterze kulturalnym, sportowym i turystycznym, współfinansowanych ze środków PFRON w ramach realizacji zadania „dofinansowanie SKTiR osób niepełnosprawnych”.

3. Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- 1) podejmowanie działań dążących do likwidacji barier funkcjonalnych;
- 2) wspieranie różnych form wypoczynku i rehabilitacji;
- 3) zwiększenie dostępności do środków ortopedycznych, pomocniczych i sprzętu rehabilitacyjnego;
- 4) wspieranie rozwoju aktywności osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym, sporcie, rekreacji i turystyce.

Samorząd powiatowy jest najbliżej spraw i problemów mieszkańców, który swoimi działaniami włącza osoby niepełnosprawne w każdą dziedzinę życia społecznego. W sposób maksymalny wykorzystuje zasoby finansowe, rzeczowe, osobowe, na cele związane z zaspokojeniem potrzeb osób niepełnosprawnych oraz ich aktywizację zawodową i społeczną.

W celu zwiększenia efektywności wsparcia, dostępności korzystania przez osoby niepełnosprawne z dofinansowania oraz wzmocnienia i rozszerzenia współpracy, centrum jako jeden z dysponentów środków PFRON wykonuje zadania na rzecz osób niepełnosprawnych, współpracując m.in. z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, fundacjami.

Odpowiednio do potrzeb, osoby niepełnosprawne mogą otrzymać dofinansowanie do wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, takich jak: wózki inwalidzkie, urządzenia multifunkcyjne, pionizatory, protezy powietrzne, aparaty słuchowe, protezy piersi, protezy kończyn górnych i dolnych, ortezy, balkoniki, obuwie ortopedyczne, gorsety korekcyjne, protezy krtani, siedziska ortopedyczne, foteliki dziecięce, poduszki i materace p/odleżynowe, pieluchomajtki, cewniki.

Z dofinansowania do przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych w 2016 r. skorzystało 470 osób na kwotę 482 588,00 zł.

W roku 2016 zrealizowano 5 wniosków o dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego na kwotę 3 240,00 zł, a były to rowery rehabilitacyjne stacjonarne, rotor kończyn górnych i dolnych, kombinezon rehabilitacyjny, masażer do stóp.

Na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. d ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych można dofinansować likwidację barier

architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się. Wysokość dofinansowania w roku 2016 wynosiła do 95% wartości przedsięwzięcia lub przedmiotu.

Bariery architektoniczne to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Realizacja tego zadania ma na celu umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych, codziennych czynności lub kontaktów z otoczeniem.

Bariery techniczne to przeszkody wynikające z braku zastosowania lub niedostosowania odpowiednich do rodzaju niepełnosprawności przedmiotów lub urządzeń. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie w życiu codziennym.

Bariery w komunikowaniu się to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie wiedzy. Likwidacja tej bariery powinna powodować sprawniejsze działanie osoby niepełnosprawnej w społeczeństwie i umożliwić jej kontakt z otoczeniem.

W 2016 roku do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu wpłynęły łącznie 183 wnioski o dofinansowanie likwidacji barier. Wnioskowana kwota wyniosła 878 702,98 zł. Zawarto łącznie 125 umów z wnioskodawcami, z których zrealizowano 123 i wypłacono kwotę 340 304,60 zł.

Wnioski na likwidację barier architektonicznych w większości dotyczyły modernizacji łazienek do potrzeb osób niepełnosprawnych. Do Centrum wpłynęło 78 wniosków, z czego zrealizowano 44 i wypłacono kwotę 175 528,60 zł.

Likwidacja barier technicznych głównie dotyczyła dofinansowań do łóżek rehabilitacyjnych, schodolazów, podnośników transportowych, a także rowerów trójkołowych. W 2016 roku przyjęto 64 wnioski o dofinansowanie tego zadania. Zrealizowano 55 z nich i wypłacono kwotę 141 290,00 zł.

O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się ubiegało się 41 osób. Zrealizowano 24 wnioski na kwotę 23 486,00 zł.

W obszarze „Niepełnosprawność”, w zakresie zwiększenia aktywności społecznej osób niepełnosprawnych w ramach wspierania różnych form wypoczynku i rehabilitacji, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu na podstawie art. 35a ust.1 pkt 7 lit. a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej może dofinansować uczestnictwo osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych mogą korzystać wszystkie osoby niepełnosprawne, które posiadają ważne orzeczenie:

- 1) o zakwalifikowaniu przez organy orzekające do jednego z trzech stopni niepełnosprawności lub;

- 2) o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów lub;
- 3) o niepełnosprawności, wydane przed ukończeniem 16 roku życia.

Dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego jest zróżnicowane i zależy od stopnia inwalidztwa i wieku. W rozpatrywaniu wniosków o dofinansowanie bierze udział pracownik socjalny, oceniając sytuację społeczną osoby niepełnosprawnej i jej potrzeby, w zakresie rozwijania umiejętności społecznych. PCPR rozpatrując wnioski o przyznanie dofinansowania zwraca uwagę na kwestię właściwego wyboru miejscowości i ośrodka rehabilitacyjnego uwzględniając rodzaj niepełnosprawności, zalecenia lekarza, jak i ofertę rehabilitacyjną danego ośrodka, w którym ma się odbyć turnus.

W 2016 roku dofinansowanie do uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym otrzymało 377 osób, w tym:

- 152 dorosłych i ich 69 opiekunów,
- 84 dzieci i ich 72 opiekunów.

Łącznie w roku 2016 na dofinansowanie do turnusów rehabilitacyjnych przeznaczono środki z PFRON-u w wysokości 391 323 zł, w tym dla:

- dorosłych osób niepełnosprawnych przekazano kwotę 229 776 zł,
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnej przekazano kwotę 161 547 zł.

Z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych skorzystało 125 kobiet.

Na podstawie art. 35a ust. 1 pkt 7 lit. b ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej o dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych o dofinansowanie do wysokości do 60% mogą ubiegać się osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli prowadzą działalność na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed złożeniem wniosku oraz udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia, w wysokości nieobjętej dofinansowaniem z PFRON-u.

W okresie sprawozdawczym do PCPR-u wpłynęło 17 wniosków. Stowarzyszenia i organizacje ubiegały się o dofinansowanie ze środków PFRON-u z przeznaczeniem na niżej wymienione cele:

- 1) dofinansowanie zadań z zakresu sportu osób niepełnosprawnych wpłynął 1 wniosek, który uzyskał dofinansowanie w kwocie 340 zł;
- 2) dofinansowanie zadań z zakresu rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wpłynęło 6 wniosków, które otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 21 500 zł;
- 3) dofinansowanie zadań z zakresu kultury osób niepełnosprawnych wpłynęło 10 wniosków, z których 9 uzyskało dofinansowanie na łączną kwotę 7 671 zł (termin realizacji 1 wniosku przypadał przed dniem podjęcia przez Radę Powiatu Inowrocławskiego uchwały o podziale środków PFRON)

W 2016 r. zawarto 16 umów na łączną kwotę 29 511 zł.

Kolejny rok realizowany był pilotażowy program „Aktywny samorząd”.

W ramach Obszaru A Zadania 1 tj. pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu wpłynęło 6 wniosków z czego pozytywnie rozpatrzonych zostało 5 na łączną kwotę 21 262 zł

Z Zadania 2 Obszaru A skorzystał jeden wnioskodawca, który ubiegał się o dofinansowanie pomocy w uzyskaniu prawa jazdy kat. B. Wyplacona kwota wyniosła **1 275 zł.**

W ramach Obszaru B Zadania 1 tj. pomocy w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania o dofinansowanie ubiegało się 18 osób niepełnosprawnych. Dofinansowano 12 wniosków na kwotę **69 100,00 zł.**

W ramach Obszaru C Zadania 2 tj. pomocy w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego wózka o napędzie elektrycznym o dofinansowanie ubiegały się 32 osoby niepełnosprawne. Dofinansowano 22 wnioski na kwotę **28 700,00 zł.**

W ramach Modułu I obszar C Zadanie 3 – pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości dofinansowanie otrzymały 2 osoby na kwotę **34 050,30 zł**, w obszarze D – pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej tj. dziecka będącego pod opieką wnioskodawcy, przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką (dziennego opiekuna, niani lub w ramach klubu dziecięcego, punktu przedszkolnego, zespołu wychowania przedszkolnego) dofinansowanie otrzymały 4 osoby na kwotę **7 511,54 zł.**

Natomiast w ramach **Modułu II** – pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym poprzez dofinansowanie kosztów edukacji w szkole policealnej, kolegium lub w szkole wyższej (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, studia podyplomowe lub doktoranckie prowadzone przez szkoły wyższe w systemie stacjonarnym/dziennym lub niestacjonarnym/wieczorowym/zaocznym lub eksternistycznym, w tym również za pośrednictwem Internetu) wsparcie otrzymały 52 osoby na kwotę **166 225,45 zł.**

4. Skoordynowanie działań organizacji oraz instytucji w zakresie realizacji zadań skierowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

Kierunki działań:

- 1) zintensyfikowanie działań Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- 2) wspólne zorganizowanie i obchodzenie Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych.

Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Inowrocławiu została powołana 30 czerwca 2016 roku zarządzeniem Starosty Inowrocławskiego nr 23/2016 na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.). Powiatowa Rada składa się z 5 osób powoływanych spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz jednostek samorządu terytorialnego. W skład naszej rady wchodzi przedstawiciel Stowarzyszenia Wzajemnej Pomocy „Flandria”, przedstawicielka Fundacji „Przystań Nadziei”, przedstawicielka Inowrocławskiego Stowarzyszenia „AMAZONKI”, pracownik Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu i pracownik Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Inowrocławiu. Zgodnie z ustawą, posiedzenia rady powinny odbywać się co najmniej raz na kwartał.

W 2016 r. odbyły się 4 posiedzenia mające na celu opiniowanie uchwał i programów realizowanych przez PCPR w Inowrocławiu oraz omawianie problemów dotyczących integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych. Przedstawiciele rady zachęcali niepełnosprawnych do aktywności i uczestniczenia w projektach i zadaniach realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych.

W Domu Pomocy Społecznej w Ludzisku 11 lutego 2015 r. obchodzony był Światowy Dzień Chorych. Uroczystość ta poświęcona jest w sposób szczególny tym, którzy fizycznie nie mogą w pełni korzystać z uroków życia oraz oczekują pomocy i wsparcia.

Na scenie Młodzieżowego Domu Kultury w Inowrocławiu 3 października 2015 r. odbył się program artystyczny w ramach obchodów „Powiatowych Dni Seniora” pod honorowym patronatem Starosty Inowrocławskiego Tadeusza Majewskiego, zorganizowany przez Dom Pomocy Społecznej w Inowrocławiu.

Dnia 20 października 2016 r. w Teatrze Miejskim w Inowrocławiu zorganizowano „Przegląd Twórczości Osób Niepełnosprawnych”, którego uczestnikami byli mieszkańcy domów pomocy społecznej, uczestnicy środowiskowych domów samopomocy i warsztatu terapii zajęciowej.

Domy Pomocy Społecznej w Parchaniu i Warzynie zorganizowały w październiku obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego, w ramach których odbyła się konferencja dotycząca zdrowia psychicznego oraz piknik połączony z grzybobraniem.

5. Tworzenie środowiska lokalnego przyjaznego dla osób niepełnosprawnych oraz wspieranie rodzin z dzieckiem lub dorosłą osobą niepełnosprawną.

Kierunki działań:

- 1) egzekwowanie prawa budowlanego w zakresie budownictwa pozbawionego barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej;
- 2) orzekanie i kwalifikowanie do kształcenia specjalnego i integracyjnego oparte na potencjale możliwości dziecka niepełnosprawnego;
- 3) dążenie do zabezpieczenia możliwości swobodnego i samodzielnego poruszania się osób niepełnosprawnych w terenie zabudowanym i niezabudowanym.

Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu realizuje dla powiatu inowrocławskiego zadania z zakresu orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności, wynikające z obowiązujących przepisów prawa w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm.), rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110, z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 lutego 2002 r. w sprawie kryteriów oceny niepełnosprawności u osób w wieku do 16 roku życia (Dz. U. Nr 17, poz. 162, z późn. zm.).

Określając zadania Zespołu można powiedzieć, że należy do nich prowadzenie wszelkich spraw związanych z wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności oraz legitymacji osoby niepełnosprawnej.

W 2016 r. do Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Inowrocławiu wpłynęło:

- 1) 2 832 wniosków o ustalenie stopnia niepełnosprawności;
- 2) 523 wniosków o ustalenie niepełnosprawności;
- 3) 583 wniosków o wydanie legitymacji osoby niepełnosprawnej.

Zespół wydał **3 234 orzeczeń** w tym:

1) dla osób powyżej 16 roku życia:

- a) 2 475 orzeczeń z określeniem stopnia niepełnosprawności,
- b) 178 orzeczeń o niezaliczeniu do stopnia niepełnosprawności,
- c) 57 orzeczenia o odmowie ustalenia stopnia niepełnosprawności,

2) dla osób przed 16 rokiem życia:

- a) 414 orzeczenia o zaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- b) 107 orzeczeń o niezaliczeniu do osób niepełnosprawnych,
- c) 3 orzeczenia o odmowie ustalenia niepełnosprawności.

Legitymację osoby niepełnosprawnej wydano **582 osobom**, w tym:

- a) 124 legitymacji wydanych osobom przed 16 rokiem życia na podstawie ważnych orzeczeń o niepełnosprawności;
- b) 458 legitymacji wydanych osobom po 16 roku życia na podstawie ważnych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.

W omawianym roku sprawozdawczym odbyło się 534 posiedzeń składów orzekających, podczas których rozpatrzone zostały wyżej wymienione wnioski. Wydano 352 kart parkingowych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w 2016 r. przyjęła 2 404 dzieci i młodzieży. Wykonano łącznie 3 280 diagnoz psychologicznych, pedagogicznych i logopedycznych.

Zespół orzekający działający w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej wydał łącznie 342 orzeczenia o kształceniu specjalnym, w tym dla uczniów:

- 1) niedosłyszących i słabo słyszących - 30;
- 2) niewidomych i słabo widzących - 16;
- 3) upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim - 109;
- 4) upośledzonych umysłowo w stopniu umiarkowanym lub znacznym - 23;
- 5) z niepełnosprawnościami sprzężonymi - 48;
- 6) zagrożonych niedostosowaniem - 14;
- 7) niedostosowanych społecznie - 23;
- 8) z niepełnosprawnością ruchową, w tym z afazją - 17;
- 9) z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera - 34.

Ponadto zespół wydał 371 orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego i indywidualnego przygotowania przedszkolnego dla dzieci i młodzieży, których stan zdrowia uniemożliwia lub utrudnia uczęszczanie do przedszkola lub szkoły, 89 opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka oraz 2 orzeczenia o potrzebie zajęć

rewalidacyjno-wychowawczych dla osób upośledzonych umysłowo w stopniu w stopniu głębokim.

W tym samym roku poradnia wydała 1 013 opinii w różnych sprawach, z czego stosunkowo najwięcej w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych do indywidualnych możliwości psychofizycznych ucznia i objęcia dziecka/ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu lub szkole.

Różnymi rodzajami terapii (psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna) objęto 112 osób. Dotyczyły one w dużej mierze zaburzeń emocjonalno-społecznych, fobii społecznych, zaburzonych relacji z rówieśnikami, odmowy chodzenia do szkoły, uzależnień, problemów rodzinnych, specyficznych trudności w uczeniu się i zaburzeń artykulacji.

W tym czasie Poradnia objęła 2 686 osób różnymi formami pomocy grupowej. Pomoc adresowana była do nauczycieli, rodziców oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych, gimnazjów, szkół podstawowych, przedszkoli i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

W szerokim zakresie prowadzono warsztaty dla uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych dotyczące profilaktyki uzależnień, w tym od alkoholu, narkotyków, dopalaczy, komputera. Zrealizowano także program antynikotynowy „Znajdź właściwe rozwiązanie” w szkole podstawowej. Przeprowadzono również cykl warsztatów dla rodziców dzieci z ADHD i zajęcia psychoedukacyjne i nauczycieli z tego zakresu.

Do edukacji prozdrowotnej zaliczyć należy także prelekcje prowadzone przez pracowników poradni dotyczące przeciwwskazań zdrowotnych w wyborze zawodu.

Inne działania prozdrowotne to:

- warsztaty dla dzieci i młodzieży wskazujące na radzenie sobie ze stresem, sposoby relaksacji, kontrolowania emocji,
- prelekcje dla rodziców dotyczące psychologicznych problemów w odżywianiu dziecka w okresie niemowlęcym, sposobów radzenia sobie z chorobą dziecka, rozwoju i zaburzeń mowy,
- indywidualne spotkania z rodzicami i nauczycielami w trakcie, których przekazywana jest podstawowa wiedza na temat zdrowego stylu życia i zaburzeń zdrowia psychicznego występujących u dzieci i młodzieży.

Obszar - Przemoc w rodzinie.

Działania związane z przemocą uszczegółowione były w „Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015 w powiecie inowrocławskim” który został przyjęty uchwałą Rady Powiatu Inowrocławskiego nr XV/143/2012 z 26 stycznia 2012 r.

Cel strategiczny

1. **Tworzenie warunków do bardziej skutecznego przeciwdziałania przemocy.**

Kierunki działań:

- 1) cykliczne spotkania służb i instytucji;
- 2) podnoszenie kwalifikacji;
- 3) działania profilaktyczno-edukacyjne.

W 2016 r. Komenda Powiatowa Policji w Inowrocławiu wszczęła 142 postępowania z art. 207, zakończyła 138 i stwierdziła 78 naruszeń wskazanego artykułu.

Działalność Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Inowrocławskiego w 2016 r.

Miejscowość Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba spotkań posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	Liczba spotkań grup roboczych	Liczba aktywnych Niebieskich Kart
MOPS Inowrocław	5	877	292
GOPS Inowrocław	4	40	30
MGOPS Janikowo	4	160	40
MGOPS Kruszwica	4	155	37
MGOPS Gniewkowo	5	242	44
OPS Pakość	4	75	65
GOPS Złotniki Kujawskie	4	56	35
GOPS Dąbrowa Biskupia	4	43	14
GOPS Rojewo	4	48	7
RAZEM	38	1696	564

2. Zwiększenie skuteczności działań pomocowych skierowanych do osób doświadczających i doznających przemocy.

Kierunki działań:

- 1) zwiększenie dostępności do specjalistów;
- 2) organizowanie warsztatów dla młodzieży;
- 3) grupy wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 4) grupa dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 5) terapia indywidualna i wsparcie psychologiczne;
- 6) pomoc prawna;
- 7) zapewnienie bezpiecznego schronienia.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach swojej działalności obejmuje pomocą mieszkańców powiatu inowrocławskiego między innymi uwikłanych w przemoc w rodzinie. W 2016 r. do ośrodka zgłosiło się 79 osób doznających przemocy, w związku z czym podjęto 189 interwencji, oraz 59 osób stosujących przemoc, wobec których podjęto 216 interwencji.

Wszczęto 6 procedur Niebieskiej Karty. Pracownik Ośrodka uczestniczył w 9 posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych, 121 razy brał udział w pracach grup roboczych.

W Ośrodku oprócz podejmowanych interwencji, terapii prowadzono również grupę wsparcia dla osób w kryzysie w której uczestniczyły między innymi ofiary przemocy, w której uczestniczyło 11 osób. Odbyło się 10 dwugodzinnych spotkań. Kobiety dzieliły się własnym doświadczeniem dostarczając wzajemnych wzmocnień poprzez przykłady własnych sukcesów w życiu, dawały sobie wsparcie emocjonalne. Po kilku edycjach można stwierdzić, że grupy wsparcia to jedna z najlepszych metod pomocy osobom doznającym przemocy.

W OIK prowadzono również grupy dla sprawców przemocy w rodzinie. Głównym celem spotkań było powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Odbyło się 20 trzygodzinnych spotkań, w których brało udział 44 mężczyzn i 3 kobiety. W spotkaniach średnio uczestniczyło 14 mężczyzn.

Zgodnie z założeniami zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Inowrocławskiego odbyło się spotkanie wszystkich instytucji współpracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w których brało udział każdorazowo 15 przedstawicieli tych jednostek. W spotkaniu uczestniczył lek. psychiatra Roman Karnowski, który przybliżył uczestnikom problem chorób psychicznych a ich związek z zachowaniami przemocowymi.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej zorganizował dwudniowe szkolenie „Praca z osobami uwikłanymi w przemoc – interwencja, pomoc, prawo”. W szkoleniu wzięło udział 60 osób, byli to policjanci, pracownicy socjalni, psychologowie, pedagodzy, kuratorzy zawodowi. Celem szkolenia było zwiększenie kompetencji zawodowych, zwiększenie możliwości współpracy, dostarczenie wiedzy prawnej i praktycznej. Realizatorami szkolenia byli specjaliści Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy „Niebieska Linia”.

Oprócz wyżej wymienionych działań OIK współpracował z policją, prokuraturą, sądami, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej oraz Toruńskim Stowarzyszeniem Aktywności Społecznej. Pracownik OIK jest członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego przy GOPS w Inowrocławiu oraz zastępcą przewodniczącej Zespołu Interdyscyplinarnego przy MOPS w Inowrocławiu. Na bieżąco pracownicy OIK udzielają konsultacji pracownikom służb pomocowych z powiatu inowrocławskiego oraz innych powiatów województwa kujawsko – pomorskiego.

Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach jest placówką całodobową. Działa między innymi w celu zapewnienia osobom doświadczającym przemocy w rodzinie i ich dzieciom bezpieczeństwa osobistego poprzez schronienie w hostelu oraz wsparcia i pomocy, dzięki któremu będą mogły poradzić sobie z traumatycznymi doświadczeniami, odzyskać szacunek dla siebie i zacząć samodzielnie budować nowe, wolne od przemocy życie dla siebie i dzieci.

W 2016 roku w hostelu Ośrodka przebywały 44 osoby (w tym 19 kobiet, 1 mężczyzna i 24 dzieci). Przedział wiekowy kobiet to 21-56 lat, średnia wieku kobiet 30 lat, mężczyzna w wieku 59 lat, natomiast średnia wieku dzieci to 4 lat. Średniomiesięczny stan mieszkańców hostelu wyniósł 6 osób. W okresie sprawozdawczym udzielono łącznie pomocy i wsparcia

222 osobom, w tym 178 osobom w formie ambulatoryjnej (prawnik, psycholog, pedagog) i 44 osobom w formie pomocy całodobowej, łącznie udzielono 770 porad, konsultacji, terapii.

Oprócz udzielanego poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego, socjalnego i wsparcia, pracownicy Ośrodka prowadzą szereg zajęć dla osób uwikłanych w przemoc. W bieżącym roku sprawozdawczym pracownicy Ośrodka przeprowadzili następujące oddziaływania względem dzieci i osób dorosłych:

- zajęcia pedagogiczne – odbyło się 21 zajęć dla 19 dzieci i 10 osób dorosłych przebywających w Ośrodku,
- zajęcia na temat zjawiska przemocy domowej – odbyło się 18 spotkań dla 14 osób,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze dla kobiet - brało udział 12 kobiet w 11 spotkaniach,
- treningi umiejętności społecznych (nauka gotowania) - brało udział 7 osób w 3 zajęciach,
- konsultacje wychowawcze – skorzystało 9 osób, liczba konsultacji 27.

Pracownicy ośrodka zapewnili mieszkańcom Ośrodka dostępu do pomocy medycznej, z której skorzystało 15 osób.

Ośrodek w 2016 roku podjął również działania na zewnątrz organizując zajęcia edukacyjno-wychowawcze na temat przemocy rówieśniczej dla uczniów szkół podstawowych z terenu powiatu inowrocławskiego, w których wzięło udział 424 dzieci. Głównym celem zajęć było wyjaśnienie dzieciom zjawiska przemocy, wskazanie i rozróżnienie zachowań przemocowych oraz uwrażliwienie na krzywdę kolegów i koleżanek.

Pracownik Ośrodka uczestniczył w 3 spotkaniach zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Oprócz tego pracownicy Ośrodka współpracowali z policją, prokuraturą, sądami, kuratorami, ośrodkami pomocy społecznej, ze schroniskiem dla bezdomnych, szkołami i przedszkolem, z domem samotnej matki oraz z zakładem opieki zdrowotnej.

W Pokoju Przesłuchań mieszczącym się w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Jaksicach w 2016 r. przeprowadzono 34 przesłuchania małoletnich świadków.

3. Tworzenie oferty działań skierowanych do osób stosującej przemoc.

Kierunki działań:

- 1) program korekcyjno-edukacyjny;
- 2) pomoc prawna;
- 3) terapia indywidualna.

W 2016 r. w powiecie inowrocławskim został zrealizowany program korekcyjno-edukacyjny. Głównym celem programu jest powstrzymanie sprawców przemocy przed jej stosowaniem. Adresatami programu były osoby skazane prawomocnym wyrokiem sądu za czyny związane ze stosowaniem przemocy w rodzinie. Programem zostało objętych 26 osób. Zajęcia odbywały się w formie sesji indywidualnych oraz sesji grupowych w oparciu o scenariusz programu Duluth. Środki na realizację powyższego programu pozyskane zostały z dotacji Wojewody Kujawsko-Pomorskiego.

Obszar - Dziecko i rodzina

Cel strategiczny

1. Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

- 1) grupa wsparcia z elementami psychoedukacji dla dzieci i młodzieży;
- 2) program zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- 3) grupa wsparcia dla dzieci i młodzieży;
- 4) świadczenie wsparcia specjalistycznego dla rodzin.

Pracę z dzieckiem w Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny rozpoczyna się od obszernej i wnikliwej diagnozy i rozeznania w sytuacji, problemach i deficytach w rodzinie dziecka, które jest wykorzystywane do tworzenia diagnozy rodzinnej, a także do stworzenia z rodzicem, wychowawcą i asystentem rodziny (jeśli pracuje z rodziną) planu pracy z rodziną, jako częścią planu pomocy dziecku. W pierwszych miesiącach pracy kieruje się w stronę ewentualnego powrotu dziecka do jego rodziny. Wypracowuje się kontrakt z rodzicami, którzy często są gotowi (po decyzji sądu odbierającej im sprawowanie opieki nad dzieckiem) podjąć każde zobowiązanie, pełna realizacja zadań tego kontraktu pozwala w wielu sytuacjach na powrót dzieci do domu rodzinnego. W roku 2016 sytuacji powrotu dzieci do domu było 19.(!) Należy uznać to za ogromny sukces w naszej pracy.

Gdy nie powiedzie się praca w kierunku powrotu dziecka do rodziny, podejmowane są działania w celu zapewnienia dzieciom innego środowiska – rodziny zastępczej lub rodziny adopcyjnej. Problematiczne staje się postępowanie adopcyjne związane z wyjazdem dziecka poza granice kraju. Od września 2016 żadna z procedur adopcyjnych dotycząca naszych podopiecznych nie została zakończona pozytywnie.

Jedynie w sytuacjach, gdy nie uda się zapewnić dziecku środowiska rodzinnego, pozostaje ono w placówce do pełnoletności. Przyjęta metoda pracy z wychowankami – indywidualne plany pomocy dziecku, które są weryfikowane i modyfikowane na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka sprzyjają realizacji przyjętych celów i kierunków w pracy z każdym dzieckiem. Na posiedzeniach zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka omawiany jest aktualny stan działań i oceniana jest realizacja zadań przyjętych do pracy na ostatnim posiedzeniu zespołu. W trakcie omawiana jest sytuacja szkolna, zdrowotna i rodzinna każdego wychowanka. W roku dwukrotnie omawiana jest sytuacja każdego dziecka. W skład zespołu wchodzi oprócz pracowników kuratorzy, pracownicy socjalni, asystenci rodzin, rodzice). Oprócz posiedzeń semestralnych zwoływane są w trakcie roku posiedzenia dotyczące nowoprzyjętych wychowanków.

W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny kontynuowana była realizacja programu zagospodarowania czasu wolnego. W 2016 r. realizowano w tym zakresie 22 programów własnych wychowawców pracującymi z dziećmi. Aktualnie w każdym z domów realizowane są cztery programy własne wychowawców, które łączą zainteresowania i pasje dorosłych ze sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Tematyka jest różnorodna – zajęcia

plastyczne, kulinarne czy turystyczno-krajoznawcze. Wychowankowie czterech placówek wraz z opiekunami biorą udział niemal we wszystkich imprezach organizowanych przez Inowrocławskie PTTK, zarówno w rajdach turystycznych jak i okolicznościowych imprezach patriotycznych. W Ośrodku funkcjonuje Klub Żeglarski „Sindbad”. W 2016 roku zorganizowano następujące imprezy: rejs mazurski w maju, w którym wzięło udział 14 wychowanków; rejs na Bornholm, gdzie wypoczywała grupa 5 dzieci. Część wychowanków spędziła wakacje w bazie biwakowo-żeglarskiej w Kruszwicy. Nad morze do Dźwirzyna wyjechało 12 najmłodszych dzieci.

Biwaki w bazie biwakowej w Kruszwicy są organizowane nie tylko dla żeglarzy. Wypoczywają tam wszystkie dzieci tak, aby młodszy wychowankowie przebywali 2-3 tygodnie poza miejscem zamieszkania. Otwarte kąpielisko z ratownikiem i duża ilością piasku, czterokołowe pojazdy rowerowe czynią kruszwickie biwaki atrakcyjnymi formami wypoczynku oraz stanowią dobrą okazję do nawiązania bliższych relacji wychowawców z dziećmi.

W ciągu roku szkolnego wszystkie placówki organizują wyjścia i wyjazdy do inowrocławskich pływalni, gdzie dzieci uczą się pływać i doskonalą umiejętności zachowania się w wodzie, a także realizują wskazania lekarskie dotyczące zajęć profilaktycznych i rehabilitacyjnych. To doskonała okazja do wspólnej zabawy oraz propagowanie zdrowego stylu życia.

W Ośrodku jest także realizowany program socjoterapeutyczny „Twórcza Młodość” zakładający terapię dzieci i młodzieży w oparciu o muzykę i wspólne muzykowanie. Realizator programu „Twórcza Młodość” wraz z grupą przyjaciół i dziećmi uczestniczącymi w zajęciach organizują ogólnopolski festiwal artystyczny pod tym samym tytułem. W festiwalu uczestniczą dzieci z podobnych placówek z całej Polski.

We wszystkich placówkach Ośrodka jest realizowany program edukacji do samodzielności. Program został przez nas przyjęty jako forma codziennej pracy z dziećmi, mający na celu wypracowanie kompetencji dzieci w zakresie samoobsługi i pełnego uczestnictwa każdego w życiu domowym - okazał się dobrym narzędziem zapobiegania wyuczonej bezradności i braku umiejętności samodzielnego prowadzenia gospodarstwa domowego.

W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny została przyjęta indywidualna forma wsparcia dzieci, które przebywają w placówkach Ośrodka oraz byłych wychowanków:

- poradnictwo dla młodzieży i rodziców, po opuszczeniu przez wychowanka placówki, czy mniej zaradnych byłych wychowanków placówki - kierowanie do ZUS-ów, PZU pism o renty rodzinne, czy wypłaty jednorazowych świadczeń,
- występowanie do sądów rejonowych o ustanawianie kuratorów ds. majątku dziecka,
- występowanie do ZUS i kierowanie alimentów, należnych dzieciom z rąk komornika na konto depozytowe ośrodka, a po ustanowieniu kuratora, na konto wskazane przez kuratora.

Wsparcie psychologiczne dzieci w trudnych dla nich chwilach realizowane jest w formie indywidualnych zajęć oraz rozmów wspierających, które realizują wychowawcy, pedagodzy, a przede wszystkim psychologowie. Dwójka naszych wychowanków odbyła szkolenie wraz ze swoimi wychowawcami, w zakresie mediacji rówieśniczych.

Istotnym i ważnym elementem wsparcia dzieci są opracowywane (w przypadku konieczności) indywidualne procedury i zasady w pracy z dziećmi o szczególnych wymaganiach wychowawczych. Wsparciem psychologicznym objęte są wszystkie dzieci w każdej placówce. Ponad 70% dzieci objętych było indywidualną i grupową formą terapii psychologicznej. Ponadto psychologowie prowadzą szkolenia i zajęcia profilaktyczne w zakresie profilaktyki narkomanii i zażywania środków psychoaktywnych.

W Ośrodku Wspierania Dziecka i Rodziny w zakresie wsparcia rodzin od samego początku pobytu dziecka w placówce praca z rodzinami odbywa się (zadania realizowane przez pracownika socjalnego) poprzez:

- a) diagnozowanie przyczyn i podłoża występujących problemów - wspólna praca z rodziną, asystentem rodziny, pracownikiem socjalnym rodziny,
- b) działania na rzecz zmiany funkcjonowania osób czy rodziny z problemem alkoholowym:
  - wspieranie w procesie utrzymania abstynencji,
  - wskazywanie ośrodków, w których możliwe jest odbycie terapii (ambulatoryjne bądź zamknięte),
  - monitorowanie procesu leczenia,
- c) wspomaganie osób z zaburzeniami zachowania bądź chorych psychicznie:
  - podejmowanie prób doprowadzenia rodzica w celu konsultacji psychologicznej bądź psychiatrycznej, koniecznej do prawidłowego zdiagnozowania, leczenia czy umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym,
  - wspólne wizyty z rodzicem podczas wizyt u psychiatry (za zgodą rodzica),
- d) pracę socjalną wspierającą funkcjonowanie rodziny w środowisku:
  - pomoc w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinie, w środowisku zamieszkania,
  - wsparcie w rozwiązywaniu problemu przemocy (udzielanie poradnictwa w zakresie kompetencji policji – Niebieskiej Karty, sądu, prokuratury i pomoc w nawiązaniu kontaktu z właściwymi instytucjami,
  - pomoc w dotarciu do osób świadczących usługi z zakresu poradnictwa specjalistycznego (prawnik, komornik, radca prawny, psycholog, pedagog),
- e) pracę socjalną na rzecz rodziców w rozwiązywaniu problemów bezrobocia:
  - pomoc w nabyciu umiejętności właściwego poszukiwania pracy i zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy,
  - pomoc w adaptacji w miejscu pracy, zmiana postaw i wartości w odniesieniu do pracy zarobkowej,
  - pomoc w dotarciu do pracodawców,
- f) pracę socjalną w zapewnieniu możliwych środków materialnych, bądź w postaci darów czy działań:
  - pomoc w uzyskaniu możliwych świadczeń z tytułu pomocy społecznej,
  - współpraca ze stowarzyszeniami, organizacjami pozarządowymi,
  - pomoc w konstruowaniu próśb do instytucji o możliwe ulgi czy też rozłożenie zaległości na raty,
  - edukowanie rodziny i pomoc w nabywaniu umiejętności właściwego gospodarowania budżetem domowym,
  - monitorowanie wspólnie z rodziną wydatków (trening budżetowy),

- g) pracę socjalną wspierającą zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych:
- pomoc w składaniu wniosków o przydział lub zamianę mieszkania - spotkania z pracownikami wydziałów lokalowych, burmistrzami,
  - wskazywanie możliwości skorzystania z dodatku mieszkaniowego,
  - wspólne z rodziną analizowanie możliwości oszczędnego gospodarowania mediami,
  - analizowanie wykonania możliwych prac remontowych,
- h) wizytowanie środowisk rodziców wychowanków, w celu przygotowania opinii dotyczącej możliwość urlopowania dzieci do domu,
- i) proponowanie i poszukiwanie dla rodziców możliwości podniesienia kompetencji wychowawczych poprzez udział w warsztatach, szkoleniach.

2. Podniesienie skuteczności działań profilaktycznych skierowanych do rodzin.

Kierunki działań:

- 1) grupa wsparcia dla rodzin dzieci umieszczonych w placówkach;
- 2) szkolenia podnoszące kompetencje wychowawcze opiekunów zastępczych.

W 2016 r. w OWDiR kontynuowana była realizacja programu pracy z rodziną dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Cel programu to zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodzin, z których pochodzą podopieczni, tak aby był możliwy powrót dziecka do domu rodzinnego. Rodziny dzieci umieszczonych w placówkach przychodzą do specjalistów prowadzących pracę z rodziną indywidualnie. Taka forma spotkań jest najbardziej odpowiednia i zgodna z oczekiwaniami rodziców i opiekunów dzieci.

W niektórych sytuacjach spotkania rodziców z dziećmi odbywają się pod nadzorem psychologa bądź wychowawców. Obserwuje się, że takich sytuacji z roku na rok przybywa, stąd też czynimy starania aby wszystkie takie rodziny objąć szczególnym wsparciem i terapią.

W 2016 roku w OWDiR szkoleniami wewnętrznymi objęto wszystkich wychowawców i opiekunów z krótkim stażem pracy. W ramach funkcjonowania: „Akademii młodego wychowawcy” przygotowano przez psychologów i pedagogów pracujących w Ośrodku oraz pedagogów z Zespołu szkół im. M. Kotańskiego szkolenie w zakresie pracy z dziećmi upośledzonymi. Tematyka była dostosowana do zgłaszanych przez młodych wychowawców problemów na które napotykają w swojej pracy .

Ponadto specjaliści brali udział w dostępnych formach szkoleń i kursów zewnętrznych.

Nadal poważnym wyzwaniem i problemem jest praca opiekuńczo-wychowawcza z dziećmi upośledzonymi i chorymi psychicznie, które przejawiają specyficzne zaburzenia zachowania. Stanowią oni często zagrożenie dla siebie samych oraz innych dzieci przebywających w placówkach. W naszych domach przebywa kilkoro dzieci wymagających ciągłej, indywidualnej opieki i wychowania. Mało jest w całym kraju placówek opiekuńczo-terapeutycznych. Jesteśmy przekonani, że otwarcie takiej placówki w naszym regionie poprawiłoby sytuację opisanych wyżej dzieci. Przedłużające się procedury umieszczenia

tychże dzieci w odpowiednich instytucjach są źródłem stresów i frustracji dzieci, opiekunów i wychowawców, gdyż uniemożliwia to właściwą opiekę i organizację pracy wychowawczej.

PCPR jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej w stosunku do każdego dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej dokonał okresowej oceny sytuacji dziecka, na którą byli zapraszani rodzice biologiczni, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, pedagodzy szkolni, przedstawiciele ośrodka adopcyjnego. Przeprowadzona została analiza sytuacji rodzinnej, zdrowotnej, rozwojowej i opiekuńczo-wychowawczej. Szczególny nacisk był kładziony na możliwość powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Koordynatorzy wnioskowali do ośrodków pomocy społecznej o przekazanie aktualnej sytuacji rodziny biologicznej dziecka, planu pomocy rodzinie i wskazanie asystenta rodziny. PCPR reprezentował w sądach interes małoletnich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej w związku ze złożonymi wnioskami o zasądzenie alimentów od rodziców biologicznych. W kilku przypadkach zostały złożone w sądach wnioski o uregulowanie sytuacji prawnej dzieci.

Obszar – Bezrobocie

W ewidencji bezrobotnych prowadzonej przez Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu na koniec 2016 roku pozostawało 10 446 osób bezrobotnych, w tym 1931 z prawem do zasiłku. Stopa bezrobocia w grudniu 2016 r. wyniosła 17,1%. W porównaniu do grudnia 2015 r. liczba bezrobotnych spadła o 591 osób, a stopa bezrobocia o 1 punkt procentowy. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w październiku 2016 r. – 16,5%. W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu dokonali 14 316 rejestracji osób bezrobotnych i prawie 15 tysięcy wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych.

Wśród osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu na koniec grudnia 2016 r., 6146 osób stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Ponadto na koniec grudnia 2016 r. odnotowano 2502 osoby bezrobotne po 50 roku życia i 2950 osób do 30 roku życia. Osób bezrobotnych samotnie wychowujących przynajmniej jedno dziecko do 6 roku życia odnotowano 1490, a niepełnosprawnych – 408. W rejestrze bezrobotnych na koniec grudnia 2016 r. pozostawało 1988 osób bez doświadczenia zawodowego, 4078 osób bez kwalifikacji zawodowych oraz 6271 osoby bez wykształcenia średniego.

W 2016 r. Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu zawarł umowy z pracodawcami w zakresie organizacji i finansowania prac interwencyjnych (313 umów), robót publicznych (205 umów), staży (713 umów, w tym 28 w ramach bonu stażowego) oraz refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego (184 umów).

Spośród nowych form wsparcia wprowadzonych w maju 2014 roku na podstawie zmiany ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Powiatowy Urząd Pracy w Inowrocławiu przyznał 31 bonów stażowych oraz 33 bony na zasiedlenie.

Środki na aktywizację osób bezrobotnych pochodziły z Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz zostały pozyskane z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ogółem w 2016 roku PUP w Inowrocławiu dysponował środkami na aktywizację osób bezrobotnych w kwocie 29 963 666,61 zł, w tym: 10 796 049,00 zł stanowiły środki

z EFS, 16 105 617,61 zł środki z Funduszu Pracy (algorytm) i 3 062 000,00 zł środki pozyskane z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

W 2016 roku PUP w Inowrocławiu realizował następujące projekty współfinansowane z środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego:

1) Projekt realizowany w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim (II)”. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób młodych do 29 roku życia pozostających bez pracy w powiecie inowrocławskim. Projekt skierowany był do osób młodych będących w wieku 18-29 lat pozostających bez pracy, zarejestrowanych w PUP w Inowrocławiu jako bezrobotne (należące do I lub II profilu pomocy), które nie uczestniczą w kształceniu i szkoleniu (tzw. młodzież NEET). Na potrzeby projektu przyjęto definicję osoby z kategorii NEET zaproponowaną w PO WER. Tym samym oznacza to osobę, która łącznie spełnia trzy poniższe warunki:

- nie pracuje (tj. jest bezrobotna lub bierna zawodowo),

- nie kształci się (tj. nie uczestniczy w kształceniu formalnym w trybie stacjonarnym),

- nie szkoli (tj. nie uczestniczy w pozaszkolnych zajęciach mających na celu uzyskanie, uzupełnienie lub doskonalenie umiejętności i kwalifikacji zawodowych lub ogólnych, potrzebnych do wykonywania pracy. W procesie oceny czy dana osoba się nie szkoli, a co za tym idzie kwalifikuje się do kategorii NEET, zweryfikowane zostanie czy brała ona udział w tego typu formie aktywizacji, finansowanej ze środków publicznych, w okresie ostatnich 4 tygodni). W ramach projektu 763 osoby bezrobotne skorzystały z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe oraz szkolenia, staże, bony na zasiedlenie lub jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej.

2) Projekt realizowany w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 „Wsparcie aktywności zawodowej osób bezrobotnych w powiecie inowrocławskim (II)”. Celem projektu było zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych powyżej 29 roku życia zakwalifikowanych do profilu pomocy I (tzw. bezrobotni aktywni) lub profilu pomocy II (tzw. wymagający wsparcia) należących co najmniej do jednej z poniższych grup: osób powyżej 50 roku życia, kobiet, osób z niepełnosprawnościami, osób długotrwale bezrobotnych, osób o niskich kwalifikacjach w powiecie inowrocławskim. W ramach projektu 283 osoby bezrobotne skorzystały z następujących form wsparcia: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenia, staże, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz zatrudnienie na stanowisku utworzonym w ramach przyznanej pracodawcy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Ponadto w 2016 r. PUP w Inowrocławiu pozyskał dodatkowe środki z rezerwy Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej na realizację:

- 1) programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- 2) programu aktywizacji zawodowej bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy).

W 2016 roku PUP w Inowrocławiu zawarł 285 umów w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnych do 30 roku życia wydając na ten cel środki w wysokości 3 548 566,61 zł. W ramach zawartych umów zatrudnionych zostało 378 osób bezrobotnych.

Szczegółowe informacje na temat liczby osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2016 roku zostały przedstawione w tabeli poniżej.

1. Wskaźniki realizacji celów i zadań

Cel ogólny	Cel strategiczny	Działanie	Wskaźnik monitorujący	Osiągnięta wartość wskaźnika	Uwagi
Aktywizacja rynku pracy w powiecie inowrocławskim	I. Wzrost aktywności zawodowej wśród bezrobotnych powiatu inowrocławskiego	<p>1. Świadczenie usług pośrednictwa pracy</p> <p>1. Liczba bezrobotnych objętych usługą pośrednictwa pracy.</p> <p>2. Liczba zorganizowanych giełd pracy.</p> <p>3. Liczba przedsięwzięć na terenie powiatu, podczas których promowane są działania urzędu pracy i świadczone jest pośrednictwo pracy.</p> <p>4. Liczba zarejestrowanych wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej.</p>	<p>1. 14 316</p> <p>2. 23</p> <p>3. 11</p> <p>4. 7 672</p>		

		2. Zapewnienie możliwości dostosowania kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy w ramach studiów podyplomowych	1. Liczba bezrobotnych, którym przyznano środki na sfinansowanie kosztów studiów podyplomowych.	1. 30	
--	--	---	--	-------	--

Obszar – Edukacja i zdrowie

Cel strategiczny:

I. Zwiększenie liczby uczniów w szkołach zawodowych i technicznych.

Kierunki działań:

- 1) Zmodyfikować kryteria naboru do szkół ponadgimnazjalnych -- do realizacji
- 2) Dopuszczenie szkół:
  - 1 130,00 zł - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: zakup pomocy dydaktycznych i książek,
  - 4 550,99 zł – Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: zakup urządzenia wielofunkcyjnego,
  - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: zakupiono sprzęt AGD do pracowni nauki zawodu,
  - 10 318,74 zł – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu: w ramach wydatków na zakup pomocy dydaktycznych i książek, ze środków pochodzących z dotacji (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
  - 11 413,46 zł - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu: w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej wykonywanego przez jednostki samorządu terytorialnego zakup pomocy dydaktycznych (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
  - 7 242,31 zł - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy: w ramach zadania zleconego z zakresu administracji rządowej wykonywanego przez jednostki samorządu terytorialnego zakup pomocy dydaktycznych (materiały edukacyjne, ćwiczeniowe i podręczniki),
  - 6 997,10 zł - Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy: w ramach wydatków na pomoce dydaktyczne zakupiono tablice, słuchawki magnetyczne, książki,
  - 2 965,51 zł – pomoce do badań psychologicznych dla Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
  - 3 174,35 zł – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu: zakup książek do biblioteki i projektor,
  - 10 138,50 zł – II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej Inowrocławiu: zakup komputerów i magnetofonów,
  - 21 595,88 zł – III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu:

zakup zestawu nadajników WIFI, komputerów do pracowni komputerowej, wizualizera, tablic i wieży,

- 19 748,99 zł – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu: zakup komputerów, ekranów ściennych, wyposażenie pracowni spożywczej,

- 2 192,01 zł – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Genowefy Jaworskiej w Inowrocławiu: zakup drukarki i magnetofonów,

- 2 291,50 zł – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Inowrocławiu: zakup pomocy do wychowania fizycznego, drukarki,

- 1 930,22 zł – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Inowrocławiu: zakup drukarki, tablic suchościeralnych,

- 4 389,56 zł – Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu: zakup drukarki, książek, sztalugi, radioodtwarzacza,

- 1 291,50 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach: zakup drukarki,

- 1 414,00 zł – Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu; zakup komputera.

3) Stworzenie systemu motywacji dla uczniów:

19 890,00 zł – nagrody dla laureatów i finalistów olimpiad przedmiotowych

4) Systematyczna akcja promocyjna szkolnictwa zawodowego:

- organizowanie „Drzwi otwartych” oraz udział w Targach szkół,

- organizowanie konkursów i turniejów dla uczniów gimnazjów przez szkoły ponadgimnazjalne,

- spotkania informacyjne z uczniami klas gimnazjalnych dotyczące kierunków i form kształcenia w ZSP,

- promocja osiągnięć poszczególnych jednostek na stronie internetowej powiatu,

- w okresie poprzedzającym nabór w Tygodniku Powiatu i Gmin regularnie publikowano artykuły promujące bieżącą działalność powiatowych szkół.

- kolportaż folderów promujących szkołę (uczniowie gimnazjum),

- zamieszczanie informacji o szkole na stronie internetowej,

- rozprowadzanie w środowisku lokalnym plakatów z ofertą kształcenia w ZSP,

- spotkania z rodzicami uczniów szkół gimnazjalnych.

II. Edukacja prozdrowotna

Kierunki działań:

1. Opracowanie programów prozdrowotnych:

1) Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu:

- Realizacja programu prozdrowotnego TRZYMAJ FORMĘ – BĄDŹ AKTYWNY (dot. prawidłowego odżywiania się i prowadzenia aktywnego stylu życia)

- Realizacja programu prozdrowotnego AKADEMIA DOJRZEWANIA

(nauka obserwacji własnego organizmu w okresie dojrzewania, zrozumienie własnych zachowań, dbanie o higienę osobistą).

2) II liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu

-realizacja przedmiotu uzupełniającego – podstawy psychologii dla uczniów klas II – poruszane zagadnienia w ramach przedmiotu: stres, relaksacja, profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, alkohol a zdrowie kobiet w ciąży - FAS (płodowy zespół alkoholowy), hejt i mowa nienawiści, rozwój uzależnienia od alkoholu, depresja młodzieńcza, pewność siebie, samoocena, wpływ social mediów na życie człowieka,

atmosfera i role pełnione przez dzieci z rodzin z problemem alkoholowym, funkcjonowanie dorosłych dzieci alkoholików (DDA), psychologia wychowawcza, agresja, teoria redukcji dysonansu poznawczego, autoprezentacja.

3) Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy:

- Program „Od aktywności do zdrowia”
- Program „ Wczesne macierzyństwo”
- Program „Tajemnice seksualności”
- Program „Od aktywności do zdrowia”
- Program „Na ratunek”
- Program „Trzymaj formę” (realizacja ogólnopolskiego programu edukacyjnego).

4) Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy:

- Program profilaktyki,
- Program Ochrony Zdrowia Psychicznego.

2. Warsztaty, szkolenia, diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna, zajęcia psychoedukacyjne, terapie:

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy

- warsztaty dla uczniów dotyczące profilaktyki uzależnień - współpraca z terapeutą z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu
  - „Narkotyki, aspekty prawne i zdrowotne”
  - „Prawdy i mity o alkoholu”
  - „Negatywne skutki nadużywania leków”
  - „Dopalacze mogą Cię wypalić”
- warsztaty dla uczniów dotyczące zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania się, zapobiegania zjawisku anoreksji i bulimii,
- zajęcia edukacyjno- informacyjne w zakresie kształtowania postaw prospołecznych młodzieży, poczucia odpowiedzialności za podejmowane decyzje, umiejętności zachowania się w trudnych sytuacjach,
- zajęcia psychoedukacyjne dla uczniów prowadzone przez pedagoga szkolnego,
- zapewnienie ciągłej pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb uczniów,
- udzielanie pomocy i wsparcia uczniom i rodzicom w stanach kryzysu psychicznego,
- edukacja rodziców: zajęcia doskonalące kompetencje psychospołeczne i rozwijające umiejętności wychowawcze, wspieranie rodziców rozwiązywania problemów wychowawczych z dziećmi, upowszechnianie informacji o możliwościach otrzymywania wsparcia: pomocy w sytuacjach trudnych,
  - pedagogizacja rodziców „Zagrożenia okresu dojrzewania – dopalacze, jak rozpoznać, jak postępować” - spotkanie z psychologiem,
- zajęcia edukacyjno-informacyjne „Masz prawo do mediacji”- spotkanie z prokuratorem,
- rozwijanie kompetencji nauczycieli w zakresie promocji zdrowia psychicznego poprzez udział w szkoleniach Rady Pedagogicznej,

- realizacja tematyki związanej z uzależnieniami, agresją i przemocą na godzinach wychowawczych, zebraniach i spotkaniach indywidualnych z rodzicami,
- zajęcia adaptacyjno-integracyjne dla uczniów klas pierwszych,
- współpraca z policją, organizowanie spotkań tematycznych dla młodzieży i rodziców z udziałem specjalisty ds. nieletnich,
  - zajęcia wychowawczo-profilaktyczne na temat „Przestępczość wśród nieletnich a odpowiedzialność karna”,
  - informowanie policji o zdarzeniach wypełniających znamiona przestępstwa, stanowiących zagrożenia dla życia i zdrowia uczniów oraz o przejawach demoralizacji wśród nieletnich.
- „Światowy Dzień Walki z AIDS” – konkurs na wykonanie plakatu, kolportaż ulotek, zajęcia wychowawcze w klasach,
- „Światowy Dzień Rzucania Palenia” – wystawa plakatów, zajęcia wychowawcze w klasach na temat szkodliwości palenia tytoniu,
- udział młodzieży w kampanii gminnej „Narkotyki. Na co mi to ?” – konkurs na prezentację swoich pasji, zainteresowań,
- współpraca z Centrum Onkologii w Bydgoszczy – zajęcia dla uczniów z profilaktyki przeciwnowotworowej,
- „Jak zwalczać stres”- rozmowy indywidualne z uczniami, pogadanki, ulotki,
- udział młodzieży w spektaklach teatralnych tematycznie powiązanych z uzależnieniem, agresją i przemocą,
- realizacja zajęć z młodzieżą w ramach godzin wychowawczych dotyczących ochrony zdrowia psychicznego (depresje, nerwice),
- współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Inowrocławiu w zakresie upowszechniania wiedzy zdrowotnej,
- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy MGOPS w Kruszwicy (procedura „Niebieskiej Karty”),
- współpraca z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi oraz specjalistami zajmującymi się zdrowiem psychicznym dzieci i młodzieży,
- zajęcia pozalekcyjne dla uczniów promujące zdrowy styl życia i aktywność fizyczną.

II Liceum Ogólnokształcące im. Marii Konopnickiej w Inowrocławiu

- udział uczniów klasy II e w prelekcji z Krzysztofem Piersą, autorem książki „Komputerowy ćpun” - poradnika na temat uzależnienia od gier komputerowych w Saloniku Literacko-Artystycznym,
- udział uczniów w warsztatach na temat szkodliwości zażywania dopalaczy przeprowadzonych przez terapeutę z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień – 4 klasy,
- udział uczniów w warsztatach na temat hejtu i mowy nienawiści przeprowadzonych przez terapeutę z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień – 5 klas,

- udział uczniów w warsztacie na temat przemocy psychicznej przeprowadzonym przez pedagoga – 1 klasa,
- udział zainteresowanych uczniów w VIII i IX Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Psychologicznej organizowanym przez magazyn psychologiczny „Charaktery”,
- udział uczniów w konferencji naukowo-szkoleniowej „Depresja-problem psychologiczny czy choroba” poprowadzonej przez prof. dr hab.n. med. A. Araszkiewicza,
- pedagog uczestniczył w szkoleniu „Komputer – pułapka, czyli o uzależnieniu i innych zagrożeniach związanych z komputerem” przeprowadzonym przez psycholog J. Gronowską z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej,
- pedagog uczestniczył w szkoleniu „Metody zapobiegania trudnym zachowaniom u osób z autyzmem” przeprowadzonym przez J. Strzalińską i D. Masternaka, terapeutów behawioralnych, nauczycieli ze Specjalnego Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży z Autyzmem,
- pedagog uczestniczył w warsztatach w ramach Bydgoskiego Festiwalu Nauki - „Normatywne i nienormatywne zachowania seksualne dzieci i młodzieży”, „Od (nie) radzenia sobie z emocjami do (nie) ulegania chorobom psychosomatycznym”,
- pedagog uczestniczył w konferencji „Cyberprzemoc, narkotyki, czy można ich uniknąć ?” zorganizowanej przez przedstawicieli policji,
- pedagog uczestniczył w IV Regionalnych Dniach Psychoterapii - „Analiza kozła ofiarnego w klasie” Analiza nieświadomej komunikacji w grupie na podstawie filmu I. Raag „Nasza klasa” - warsztat A. Meller psychoterapeutki i współzałożycielki Kujawsko-Pomorskiego Koła Naukowego Psychoterapii Psychoanalitycznej,
- udział pedagoga w konferencji w Bydgoszczy „Dopaiacze-dlaczego są tak niebezpieczne” zorganizowanej przez Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy,
- skierowanie na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej z podejrzeniem dysleksji rozwojowej – 1 uczeń,
- skierowanie do psychologa ze względu na uzależnienie od gier komputerowych – 2 uczniów,
- skierowanie do psychologa ze względu na podejrzenie depresji – 1 uczeń,
- skierowanie do psychologa ze względu na bycie kiedyś ofiarą agresji rówieśniczej i powielanie niektórych niewłaściwych form przemocy psychicznej za pośrednictwem sieci (hejt) – 1 uczeń,
- realizacja programu edukacyjnego „ARS, czyli jak dbać o miłość ?” (program profilaktyki uzależnień od alkoholu, narkotyków i nikotyny) we współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną – 4 klasy,
- realizacja programu „Uzależnieniom behawioralnym mówię stop !” - program przeciwdziałający uzależnieniu od gier komputerowych i gier hazardowych – 2 klasy,
- udział uczniów w zajęciach na temat uzależnienia od nikotyny przeprowadzonych przez pedagoga w ramach obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia – 2 klasy,
- zajęcia rewalidacyjne – 4 uczniów,
- terapia w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień – 1 uczeń,,
- zajęcia o charakterze terapeutycznym – 1 uczeń,

- Akcja „Pozory mylą dowód nie” zorganizowana we współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przeprowadzona pośród lokalnych sprzedawców napojów alkoholowych, aby zwrócić im uwagę, że dorosły wygląd kupującego nie oznacza jego pełnoletniości,
- realizacja akcji „Pozory mylą dowód nie” w II LO – happening uczniów klasy II d podczas długiej przerwy międzylekcyjnej zwracający uwagę pozostałych uczniów na ekspozycję materiałów edukacyjnych w głównym holu szkoły dotyczących szkodliwości spożywania alkoholu przez osoby poniżej 18 roku życia,
- udział uczniów w festynie „Wolni od dopalaczy-kreatywni w życiu” zorganizowanym przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień – prezentacja muzycznych pasji,
- uczennica klasy I d wzięła udział w konkursie plastycznym „Stop dopalaczom” zorganizowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego,
- zorganizowanie w świetlicy szkolnej wystaw plakatów przeciwdziałającej hejtowi i mowie nienawiści oraz z okazji „Światowego Dnia Rzucania Palenia”,
- udział 1 klasy w koncercie profilaktycznym zespołu Roan pod hasłem „Hejtujemy dopalacze” zorganizowanym przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Jana Pawła II w Kościelcu

- Organizowanie 1 raz w roku szkolnym „Dnia zawodowca”,
- Organizowanie Drzwi Otwartych szkoły,
- „Dzień Kariery” (spotkania z potencjalnymi pracodawcami),
- „Dzień Przedsiębiorczości”,
- Wycieczki przedmiotowe (Targi Gastronomiczne – POLAGRA Bednary),
- Projekcja i omawianie treści filmów z pakietu profilaktycznego „Nie zamykaj oczu”: „Piłem i brałem”, „Dopalacze”, „Palenie”, „Anoreksja”, „W objęciach sekty”, „Mobbing”,
- Akcja pod hasłem „Pomocnik Świętego Mikołaja” – zbieranie darów dla Domu Dziecka i zorganizowanie spotkania z dziećmi Janikowskiego Stowarzyszenia „Dar Serca”,
- „Wampiriada” – akcja honorowego oddawania krwi,
- Przygotowanie formy wizualnej z okazji „Światowego Dnia Walki z AIDS”, „Światowego Dnia bez Papierosa”, zaopatrzenie uczniów w ulotki oraz materiały edukacyjne,
- Konsultacje indywidualne z uczniami i rodzicami, współpraca z placówkami Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Organizowanie warsztatów z zakresu zdrowego żywienia dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów,
- Pogadanki z zakresu „Zdrowego Stylu Życia”,
- Realizacja etapu szkolnego Olimpiady Ekologicznej,
- Realizacja założeń zawartych w Szkolnym Programie Profilaktyki,
- Dzień Dawcy Szpiku w Policealnym Studium Medycznym w Inowrocławiu,

- Zajęcia SKS: siatkówka dziewcząt, piłka nożna halowa, koszykówka, siatkówka, piłka nożna i lekkoatletyka.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu

1. Warsztaty:

- a/ „Integracyjne dla uczniów klas I-szych” , klasy I-sze, prowadzący – pedagog szkolny – przeciwdziałanie sytuacjom stresowym,
- b/ „Mechanizmy wchodzenia w uzależnienia”, klasy II-gie, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – uświadomienie zagrożeń związanych z uzależnieniami i ich wpływ na nasze życie oraz osób będących w naszym otoczeniu,
- c/ „Zagrożenia XXI wieku – narkotyki, dopalacze”, klasy II-gie, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – przyczyny i skutki sięgania po środki zmieniające świadomość – narkotyki, dopalacze, leki,
- d/ „Hejtowanie – mowa nienawiści” – klasy I-sze, prowadzący – terapeuta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – uświadomienie zagrożeń między kontaktem agresji werbalnej z mową nienawiści.

2. Zajęcia psychoedukacyjne dotyczące:

- a/ kształtowania pozytywnych postaw życiowych, klasy I-sze, prowadzący – pedagog szkolny, wychowawcy klas, pielęgniarka szkolna - higiena osobista, higieniczny tryb życia, wykształcenie postawy świadomego dążenia do zdrowego życia, tatuaż – moda a zdrowie, profilaktyka chorób nowotworowych,
- b/ znajomości piramidy zdrowego żywienia, klasy III-cie, prowadzący - pielęgniarka szkolna, nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy klas – wzrost wiedzy na temat składników odżywczych i ich roli w organizmie, znajomość konsekwencji niedoboru i nadmiaru pożywienia (anoreksja, bulimia),
- c/ promocji zdrowia fizycznego, wszystkie klasy, prowadzący – wychowawcy klas, nauczyciele wychowania fizycznego – wycieczki, obozy, zawody sportowe, zajęcia sportowe, relaksacja, znajomość zasad czynnej i biernej pracy, czynnego i biernego wypoczynku, rozbudzanie zainteresowania nowymi dyscyplinami sportu,
- d/ promocji zdrowia psychicznego:
  - wszystkie klasy, prowadzący – pedagog szkolny, wychowawcy klas – kształtowanie poczucia własnej wartości, samorealizacja w hierarchii potrzeb człowieka, jak radzić sobie ze szkolnym stresem, umiejętność rozładowania negatywnych emocji,
  - klasy kończące, prowadzący – psycholog Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Inowrocławiu – sposoby radzenia sobie ze stresem w sytuacjach egzaminów, elementy relaksacji,

3. Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna:

- a/ ankiety przeprowadzone przez socjologa z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu – badające przejawy przemocy na terenie szkoły, w jej pobliżu, w drodze do/ze szkoły, oraz ankieta „Alkohol jako środek inicjujący”,

b/ ankiety przeprowadzone przez pedagoga szkolnego – badające stopień przystosowania społecznego uczniów, relacje interpersonalne w klasie.

4. Zorganizowano w szkole:

a/ sesję o tematyce prozdrowotnej „Chemia w żywności”,

b/ konferencję dotyczącą bezpieczeństwa „Prawa człowieka a prześladowania religijne. Wolność sumienia we współczesnym świecie”,

c/ zimową lekcję ku przestrodze przeprowadzoną we współpracy z przedstawicielami Powiatowej Straży Pożarnej w Inowrocławiu – pokazy na rzece Noteć mające na celu uświadomienie młodzieży, że wchodzenie na lód stanowi śmiertelne zagrożenie dla człowieka.

5. Młodzież wzięła udział w:

a/ „Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia”, organizowanej przez PCK,

b/ „Ogólnopolskiej Olimpiadzie Wiedzy o Żywności”,

c/ Olimpiadzie Wiedzy o Mleku i Mleczarstwie,

d/ XXI Ogólnopolskim Forum Ratownictwa,

e/ dwukrotnie uczestniczyła w akcjach krwiodawstwa,

f/ Ogólnopolskim Turnieju Wiedzy Pożarniczej pod hasłem „Ratuj życie, mienie i środowisko” na szczeblu powiatu,

g/ Ogólnopolskim Konkursie Plastycznym „Zapobiegajmy pożarom”,

h/ udział uczniów klasy pożarniczej w ćwiczeniach na oddziale wewnętrznym Szpitala Wielospecjalistycznego w Inowrocławiu – ewakuacja osób poszkodowanych,

i/ czynnie brała udział w działalności szkolnego koła PCK.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Kobylnikach

- Programy zdrowotne i profilaktyczne:
  - Postaw na rodzinę!
  - Narkotyki. To mnie nie kręci.
  - Reaguj na przemoc!
  - Rzuć palenie razem z nami.
  - Żyć bez ryzyka AIDS.
  - Powstrzymaj pijanego kierowcę.
- Konkursy:
  - Projekt koszulki w ramach akcji: Reaguj na przemoc!
  - Moja pasja.
- Warsztaty i szkolenia:
  - Odpowiedzialność karna nieletnich.
  - Promowanie instytucji mediacji.
  - Problemy młodzieży, demoralizacja, prześladowanie, przemoc wobec zwierząt.
- Uzależnienia, dopalacze, alkohol - zajęcia z użyciem alkogogli.
  - Profilaktyka ciąży i zagrożenia FAS.
  - Bezpieczny Internet – cyberprzemoc.
- Akcje charytatywne:

- Zbiórka czekoladek
- Schronisko dla zwierząt – zbiórka karm

Zespół Szkół Ogólnokształcących w Inowrocławiu

1. Przeprowadzenie diagnozy uzależnień oraz agresji i przemocy wśród młodzieży; zrealizowanie tego zadania na terenie szkoły przy współpracy z Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu.
2. Przeprowadzenie diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej uczniów w zakresie nauczania indywidualnego oraz psychoterapii długofalowej u specjalistów.
3. Udział w warsztacie psychoedukacyjnym „Jestem dorosły – jestem odpowiedzialny”, realizacja tematyki dotyczącej wpływu środków odurzających na organizm młodego człowieka, młodego kierowcy.
4. Wykłady o tematyce prozdrowotnej dla uczniów i nauczycieli naszej szkoły, cykl całoroczny „Blżej medycyny”
  - „Żyj zdrowo – jedz z głową ” , zwrócenie uwagi na zdrowy styl życia, prawidłowe odżywianie , zaburzenia odżywiania typu anoreksja, bulimia; spotkanie z dietetykiem
  - „Podstawy pobierania i przeszczepiania narządów od dawcy” , zwrócenie uwagi na stresogenne źródła różnych chorób, istoty przeszczepiania narządów dla zdrowia człowieka ; spotkanie z transplantologiem ze Szpitala Uniwersyteckiego im. Jurasza w Bydgoszczy.
5. Udział młodzieży w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia, Olimpiadzie Ekologicznej, organizowanie akcji prozdrowotnych na terenie szkoły w ramach tej olimpiady.
6. Akcja krwiodawstwo - udział młodzieży i nauczycieli w akcji pobierania krwi w specjalistycznym autobusie zlokalizowanym na boisku szkolnym.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. Genowefy Jaworskiej w Inowrocławiu

- Warsztaty „Profilaktyka uzależnień od środków psychoaktywnych”,
- Warsztaty „Zjawisko przemocy i agresji rówieśniczej”,
- Warsztaty „Jak bezpiecznie korzystać z Internetu. Cyberprzemoc”,
- Warsztaty „Narkotyki, dopalacze – świadomy wybór”,
- Warsztaty „Alkohol – narkotyk inicjacyjny”,
- Warsztaty „Odpowiedzialny kierowca”,
- Warsztaty „Autoprezentacja – kompetencje społeczne. Komunikacja interpersonalna, mowa ciała”,
- Program edukacyjno-prewencyjny „Bezpieczeństwo w Internecie. Jak chronić swój wizerunek i godność”,
- Zajęcia „Niepełnosprawność, dyskryminacja, akceptacja, tolerancja, odpowiedzialność za siebie i innych”,
- Zajęcia „Jak przeciwdziałać uzależnieniom od nikotyny, alkoholu, narkotyków i dopalaczy”,
- Zajęcia „Zaburzenia psychiczne w odżywianiu: anoreksja, bulimia, nadwaga i otyłość”,

- Zajęcia „Sposoby rozładowywania napięć – jak radzić sobie ze złością, stresem i agresją”,
- Warsztaty „Klub Zdrowego odżywiania”,
- Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna – rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
- Zapewnienie pomocy psychologiczno-pedagogicznej odpowiednio do rozpoznanych potrzeb uczniów, w tym udzielanie pomocy w stanach kryzysu psychicznego.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu

- 1) Opracowanie i wdrożenie do realizacji programów prozdrowotnych dot.: profilaktyki zaburzeń emocjonalnych, cyberprzemocy, uzależnienia od alkoholu, uzależnienia od narkotyków, w tym „dopalaczy” - cała społeczność szkoły.
- 2) Organizacja warsztatów profilaktycznych dla uczniów, realizowanych przez pracowników współpracującego ze szkołą Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu na temat: zapobiegania zażywaniu „dopalaczy” - dla 101 uczniów, profilaktyki uzależnienia od alkoholu – dla 92 uczniów, zapobiegania uzależnieniu od środków psychoaktywnych – dla 48 uczniów oraz form radzenia sobie ze stresem, który został przeprowadzony przez psychologa gabinetu psychologicznego „Sapientia” - dla 51 uczniów.
- 3) Przeprowadzenie warsztatów dla uczniów na temat zapobiegania HIV/AIDS – dla 94 uczniów.
- 4) Udział uczniów w konferencjach na terenie miasta: „Cyberprzemoc, narkotyki. Czy można ich uniknąć?”; „Dopalacze – pochłaniacze życia” oraz w konferencji „Cukrzyca nie ogranicza drogi do sukcesu – Michał Jeliński mistrz świata oraz olimpijczyk w wioślarstwie” - dla 35 osób.
- 5) Diagnostyka i pomoc psychologiczno-pedagogiczna uczniów- dla 40 uczniów.
- 6) Organizacja zajęć psychoedukacyjnych w ramach programu profilaktycznego „ARS jak dbać o miłość?” - dla 137 uczniów.
- 7) Terapia pozaszkolna z powodu uzależnień, zaburzeń emocjonalnych, problemów osobistych uczniów - dla 5 uczniów.
- 8) Obchody Światowego Dnia Rzucenia Palenia, Światowego Dnia AIDS, Dnia bez papierosa, Dnia Walki z Otyłością, propagowanie zdrowego stylu życia poprzez udział uczniów w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia – dla ogółu uczniów.
- 9) Pielęgniarka szkolna prowadzi działania na rzecz ochrony zdrowia z zakresu higieny osobistej uczniów, racjonalnego odżywiania się, zapobiegania wadom postawy u młodzieży (prowadzi bilanse uczniów, analizuje karty zdrowia uczniów).
- 10) Udział uczniów w akcjach profilaktycznych na terenie miasta: „Pozory mylą, dowód nie” - dla 10 uczniów oraz rodziców uczniów wszystkich klas, „Hejtujemy dopalacze” - dla 57 uczniów, spotkanie z autorem książki „Komputerowy ćpun” poświęconej uzależnieniu od komputera, „Wolni od dopalaczy-kreatywni w życiu” - dla 18 uczniów.
- 11) Prowadzenie zajęć dla uczniów z zakresu profilaktyki: nikotynizmu – dla 29 uczniów, uzależnienia od alkoholu – dla 42 uczniów , środków psychoaktywnych,

w tym dopalaczy – dla 106 uczniów, przemocy/ cyberprzemocy – dla 138 uczniów, zaburzeń emocjonalnych – 121 uczniów, zapobiegania zakażeniu HIV - 30 .

12) Indywidualna opieka pedagogiczna wobec uczniów z problemami uzależnień, osobistymi, rodzinnymi, zdrowotnymi, zaburzeniami emocjonalnymi – według potrzeb.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4 w Inowrocławiu

W szkole funkcjonuje *Program wychowawczy* i *Program profilaktyki* szkoły w oparciu, o który realizowana jest profilaktyka pierwszo, drugo i trzeciorzędowa. Priorytetem działań jest zdrowy rozwój i prawidłowe funkcjonowanie młodego człowieka.

Szkolny Program Profilaktyki obejmuje następujące obszary:

1. Kształtowanie postaw prospołecznych
2. Kształtowanie właściwych postaw i nawyków kulturowych. Uczestnictwo w kulturze
3. Propagowanie twórczego myślenia
4. Propagowanie zdrowego i aktywnego trybu życia
5. Działania profilaktyczne w zakresie nieprzystosowania społecznego i uzależnień
6. Wypracowanie umiejętności nawiązania prawidłowych więzi międzyludzkich. Kształtowanie poczucia własnej wartości
7. Pedagogizacja rodziców.

W ramach tych obszarów na lekcjach godzin wychowawczych realizowana była tematyka mająca na celu promowanie zdrowego stylu życia, kształtowania prawidłowych postaw, radzenie sobie ze stresem, zapobieganie uzależnieniom wśród młodzieży. W celu poszerzenia tematyki zajęć edukacyjnych wychowawcy korzystają z konspektów lekcji godzin wychowawczych:

- *Komunikacja interpersonalna*
- *Czynne słuchanie jako podstawa prawidłowej komunikacji*
- *Stres. Jak radzić sobie z sytuacją stresową*
- *Rozpoznawanie i kontrola emocji*
- *Higiena życia psychicznego*
- *Czy naprawdę jesteśmy inni? – problem niepełnosprawności*
- *Mity i stereotypy w myśleniu o AIDS*
- *Dopalacze- zagrożenie dla zdrowia i życia człowieka*
- *Palenie papierosów – wpływ nikotyny na organizm człowieka*

Zajęcia warsztatowe edukacyjno – profilaktyczne prowadzone w szkole

We wszystkich klasach pierwszych (cztery klasy) w styczniu 2016 r. prowadzone były zajęcia o charakterze warsztatowym, dotyczyły mechanizmu powstawania uzależnień i wpływu środków psychoaktywnych - narkotyków na zdrowie i życie młodego człowieka.

Warsztaty prowadzone były przez terapeutę (p. Monikę Dziwnik) z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu.

W klasach drugich (cztery klasy) w lutym 2016 r. zostały przeprowadzone warsztaty edukacyjno- profilaktyczne pn. „Dopalacze”. Zajęcia prowadziła terapeutka (p. Joanna Kotuniak- Wiśniewska) z Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu.

Zajęcia poradnictwa zawodowego dla uczniów klas trzecich technikum, prowadzone przez pedagoga i psychologa Poradni Psychologiczno Pedagogicznej w Inowrocławiu (pp. Ewę Wróbel i Annę Rybarczyk). Zajęcia prowadzone były w formie warsztatów, miały na celu rozpoznanie własnych kompetencji przez uczniów.

Zajęcia poradnictwa zawodowego (listopad 2016 r.) dla uczniów klas czwartych technikum, prowadzone przez ww. pedagoga i psychologa Poradni Psychologiczno Pedagogicznej. Zajęcia prowadzone były w formie warsztatów, miały na celu określenia dalszej ścieżki edukacyjnej oraz nauczenia umiejętności odnalezienia się na rynku pracy.

Uczniowie klasy drugiej technikum uczestniczyli (luty 2016) - Salonik Literacko Artystyczny w Inowrocławiu) w spotkaniu z dziennikarzem- prelekcja pn. „Komputerowy ćpun”.

Prowadzenie w szkole przez pedagoga przy współpracy wychowawców klas zajęć psychoedukacyjnych i profilaktycznych np.: *Dopalacze- zagrożenie dla zdrowia życia i młodzieży, Promocja zdrowego stylu życia, zajęcia dot. zrozumienia i akceptacji osób niepełnosprawnych.*

Akcje profilaktyczno- edukacyjne przeprowadzone w szkole:

Happening- Narkotykom NIE, Jestem wolny od nałogów

Program „Reaguj na przemoc”

Indywidualna pomoc psychologiczna-pedagogiczna

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana była uczniom i ich rodzicom. Najczęściej dotyczyła problemów emocjonalnych uczniów, sytuacji wychowawczej w rodzinie ucznia (uczniowie mieszkający w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych), sytuacji kryzysowej rodziny (rozwoły rodziców, przemoc w rodzinie, uzależnienie młodzieży od środków psychoaktywnych, ze względu na stan zdrowia w tym choroba psychiczna ucznia, choroby nowotworowe, inne).

Formy pomocy dla rodziców: rozmowy indywidualne z rodzicami, porady, udzielanie różnych informacji, pedagogizacja rodziców, pomoc w kierowaniu do placówek specjalistycznych, do poradni psychologicznych, pomoc w kierowaniu młodzieży do poradni leczenia uzależnień (uczniowie mający problem z uzależnieniem od środków psychoaktywnych),

Współpraca z instytucjami wspierającymi dziecko i rodzinę:

PCPR (udział w zebraniach dot. oceny sytuacji uczniów mieszkających w rodzinach zastępczych, przygotowywanie opinii o uczniach),

MOPS (udział w posiedzeniach zespołu interdyscyplinarnego - przemoc w rodzinie),

Sąd Rodzinny i Nieletnich (współpraca z kuratorami rodzinnymi),

placówki opiekuńczo- wychowawcze (współpraca z wychowawcami placówek),
Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień (warsztaty dla młodzieży, pomoc w kierowaniu uczniów do placówki, konsultacje, udział w zebraniach, akcje szkolne i pozaszkolne,

Formy pomocy dla uczniów:

- zajęcia o charakterze terapeutycznym (uczniowie mający nauczanie indywidualne, problemy emocjonalne, trudności w nauce),
- zajęcia rewalidacyjne (uczniowie mający orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego), pogadanki, rozmowy indywidualne o charakterze wspierającym, motywującym, dyscyplinującym,
- pomoc w kierowaniu do placówek specjalistycznych (uczniowie pełnoletni), udzielanie informacji o poradniach specjalistycznych, współpraca z rodziną ucznia.

Prowadzenie ankiet wśród uczniów klas pierwszych dot. ich sytuacji szkolnej i rodzinnej. Analiza sytuacji szkolnej i rodzinnej uczniów pozwala na objęcie konkretnego ucznia pomocą psychologiczno- pedagogiczną.

Indywidualna praca pedagoga szkolnego z uczniami mającymi specyficzne trudności w uczeniu się: zajęcia korekcyjno- kompensacyjne. Odpowiednio skonstruowany program pozwala na prowadzenie zajęć w taki sposób, aby maksymalnie można było pomóc uczniowi w przezwycięzeniu jego trudności w nauce, w tym trudności emocjonalnych.

Promowanie zdrowego stylu życia

Włączanie młodzieży w uroczystości, imprezy szkolne i zajęcia sportowe, wyjazdy klasowe na wycieczki integracyjne.

Aktywowanie do uczestnictwa w zajęciach alternatywnych wobec zachowań ryzykownych. Uczniowie motywowani są do podejmowania różnych form działalności w szkole (działalność w samorządzie klasowym, szkolnym, w kółkach przedmiotowych, artystycznych, zajęciach sportowych, działalność charytatywna) i poza nią, np.: udział w działaniach i akcjach profilaktycznych organizowanych przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, akcjach ogólnomiejskich, międzyszkolnych konkursach.

Uczniowie szkoły brali udział w konkursach plastycznych organizowanych w szkole i na terenie powiatu inowrocławskiego.

Szkoła podejmuje współpracę z następującymi instytucjami w Inowrocławiu:

- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Ośrodkiem Wspierania Dziecka i Rodziny,
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie (spotkania pedagoga w zespołach interdyscyplinarnych),
- Ośrodkiem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień,
- Sądem Rejonowym- Wydział Rodzinny i Nieletnich (kuratorzy zawodowi i społeczni),
- Komendą Powiatową Policji,
- ośrodkami pomocy społecznej.

Szkoła wypracowała strategie mające na celu promocję zdrowego stylu życia, wyeliminowanie bądź ograniczenie zachowań ryzykownych, są to:

- pedagog szkolny, wychowawcy klas prowadzą działalność informacyjną/poradnictwo dla uczniów/ rodziców w zakresie zapobiegania uzależnień,
- zajęcia integracyjne dla uczniów klas pierwszych – prowadzone przez pedagoga i wychowawcę klasy (prowadzone w czasie ferii letnich- lipiec),
- realizacja na godzinach wychowawczych treści dotyczących promocji i ochrony zdrowia, walki z nałogami, profilaktyki w zakresie nieprzystosowania społecznego i uzależnień (nikotynizm, alkoholizm, narkomania, uzależnienie od gier komputerowych, Internetu),
- zajęcia wspierające dla uczniów (pedagog, wychowawcy klas),
- udzielanie informacji nt. pomocy specjalistycznej dla młodzieży (pomoc poradni psychologiczno- pedagogicznej, innych specjalistów w tym lekarzy psychiatrów),
- współpraca z rodzicami uczniów, instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
- współpraca z pielęgniarką szkolną.

Edukacja prozdrowotna

1. Poradnictwo czynne dla uczniów z problemami zdrowotnymi:

- wady wzroku – kontrole ostrości wzroku, w razie potrzeby kierowanie do lekarza rodzinnego.
- nadciśnienie tętnicze – kontrole ciśnienia tętniczego, interpretacja wyników, kierowanie ucznia z dodatnim testem do lekarza,
- zaburzenia ze strony układu krążenia – omdlenia, zasłabnięcia – kontakt z lekarzem rodzinnym ucznia i rodzicami.

2. Przekazywanie wiedzy o zdrowiu oraz o zasadach i czynnikach ryzyka dla zdrowia:

- palenie tytoniu,
- picie alkoholu,
- stosowanie anaboliów.

3. Kształtowanie umiejętności ułatwiających samokontrolę i redukcję masy ciała:

- indywidualne poradnictwo żywieniowe,
- zwiększenie aktywności fizycznej,
- kontrole masy ciała,
- kierowanie uczniów do lekarza rodzinnego,
- zachęcanie uczniów do poszukiwania własnych rozwiązań edukacji zdrowotnej w leczeniu otyłości lub nadwadze.

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy dla Dziewcząt im. Polskich Olimpijczyków w Kruszwicy

1. Opracowanie programów prozdrowotnych:

- Program „Od aktywności do zdrowia”
- Program „ Wczesne macierzyństwo”
- Program „Tajemnice seksualności”

- Program „Trzymaj formę” (realizacja ogólnopolskiego programu edukacyjnego)
- 2. Opracowanie planów kół zainteresowań zawierających treści edukacji prozdrowotnej:
  - Koło Sportowe: siłownia, aerobik
  - Koło Turystyki Rowerowej,
  - Koło Plastyczne,
  - Koło Muzyczne,
  - Koło Teatralne,
  - Koło Kulinarne,
  - Koło Olimpijskie,
  - ZHP.
- 2. W ramach obowiązujących w MOW programów: wychowawczego i profilaktyczno - resocjalizacyjnego pracownicy Ośrodka wraz z wychowankami:
  - organizują zajęcia edukacyjne, wychowawcze oraz warsztaty dot. promowania aktywnego i zdrowego stylu życia, zachowań prozdrowotnych, udzielania pierwszej pomocy, profilaktyki uzależnień, zagadnień związanych ze zdrowiem psychicznym, przemocy i agresji, radzenia sobie z emocjami, komunikacji interpersonalnej (np. warsztaty „Stop agresji i przemocy”, warsztaty „Ku samodzielności”),
  - organizują konkursy szkolne o tematyce prozdrowotnej,
  - biorą udział w kampaniach, akcjach oraz konkursach o tematyce prozdrowotnej,
  - prowadzą zajęcia socjoterapeutyczne, terapię logopedyczną, terapię psychologiczną oraz zajęcia sportowe,
  - organizują pedagogizację rodziców (forma: rozmowy indywidualne).

Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu

- a) Prowadzenie zajęć w pracowniach specjalistycznych EEG Biofeedback, Tomatis, Integracja Sensoryczna dla uczniów zagrożonych zaburzeniami psychicznymi.
- b) Zajęcia socjoterapeutyczne, na których uczniowie uczą się tolerancji, radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz poszerzają kompetencje społeczne.
- c) Grupa Wsparcia „Spotkajmy się” - spotkania dla rodziców niepełnosprawnych dzieci umożliwiające odreagowanie napięć związanych z niepełnosprawnością dziecka, kształtowanie właściwych postaw rodzicielskich zapobiegających zaburzeniom psychicznym. Podczas tych spotkań rodzice uczą się radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- a) Doraźne rozmowy z rodzicami i uczniami prowadzone przez psychologów szkolnych i pedagogów.
- b) Działalność profilaktyczna w ramach Szkolnego Zespołu Profilaktycznego w zakresie zapobiegania stosowaniu używek.

- c) Regularne rozmowy z uczniami przeprowadzane przez pielęgniarkę szkolną.
- d) „Wychowanie do życia w rodzinie” przedmiot prowadzony przez psychologa szkolnego. Podczas zajęć uczniowie uczą się właściwego podejmowania ról w społeczeństwie, radzenie sobie z problemami związanymi z okresem dojrzewania, depresją młodzieńczą, a także poporodową.
- e) Prowadzenie terapii psychologicznej i pedagogicznej uczniów i rodziców (depresja, fobia szkolna, schizofrenia, zaburzenia odżywiania, zaburzenia osobowości, niepełnosprawność intelektualna, cyklofrenie, FAS).
- f) Organizowanie Festynu Integracyjnego dla osób niepełnosprawnych.
- g) Wycieczki szkolne połączone z warsztatami socjoterapeutycznymi.
- h) Rozpowszechnianie przez nauczycieli wychowania fizycznego wiedzy na temat rozładowywania napięć emocjonalnych poprzez aktywność fizyczną.

III Liceum Ogólnokształcące im. Królowej Jadwigi w Inowrocławiu

1. Szkolny Program Prozdrowotny 2016/2017
1. Warsztaty prowadzone przez specjalistów Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień:
  - „Mechanizmy wchodzenia w środki psychoaktywne, podstawowa wiedza w tym zakresie”,
  - „Zjawisko przemocy rówieśniczej” – problemy emocjonalne,
  - „Depresja młodzieńcza” ,
  - „Propagowanie zdrowego trybu życia” .
2. Szkolenia prowadzone przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną
  - „Preorientacja zawodowa”,
  - „Jak budować drogę do kariery zawodowej”.
3. Diagnostyka psychologiczno-pedagogiczna odbywa się poprzez współpracę pracowników – nauczyciele, dyrekcja, rodzice, uczniowie ze specjalistami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień.
4. Zajęcia psychoedukacyjne:
  - „Bezpieczeństwo młodzieży a środki psychoaktywne” – przy współpracy ze Strażą Miejską w Inowrocławiu,
  - „Jak radzić sobie ze stresem”,
  - „Kształtowanie umiejętności rozwiązywania problemów dotyczących swojego zdrowia”,
  - „Propagowanie zdrowego stylu życia wolnego od nałogów”,
  - „Dbałość o zdrowie psychiczne – emocje, umiejętność rozpoznawania własnych uczuć, radzenia z problemami”.
5. Terapia młodzieży realizowana jest przez specjalistów z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Ośrodka Profilaktyki i Uzależnień oraz w Innych placówkach, w zależności od potrzeb.
6. Porady indywidualne prowadzone są systemem ciągłym, dostosowane do potrzeb uczniów, prowadzone są przez pielęgniarkę, nauczycieli i pedagoga szkolnego.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w Inowrocławiu

Opracowanie i wdrożenie do realizacji programów prozdrowotnych dot. : profilaktyki zaburzeń emocjonalnych, cyberprzemocy, uzależnienia od alkoholu, uzależnienia od narkotyków, w tym „dopalaczy” - cała społeczność szkoły.

Organizacja warsztatów profilaktycznych dla uczniów, realizowanych przez pracowników współpracującego ze szkołą Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu na temat: zapobiegania zażywaniu „dopalaczy” - dla 94 uczniów (3 klasy), profilaktyki uzależnienia od alkoholu – dla 102 uczniów(wszystkie klasy drugie)

Udział uczniów w konferencjach na terenie miasta: „Cyberprzemoc, narkotyki. Czy można ich uniknąć?”; „Dopalacze – pochłaniacze życia” (2 klasy), oraz w konferencji „Onko–dzień” dla wszystkich dziewcząt ze szkoły (11 uczennic)

Terapia pozaszkolna z powodu uzależnień, zaburzeń emocjonalnych, problemów osobistych uczniów - dla 5 uczniów.

Obchody Światowego Dnia Rzucenia Palenia, Światowego Dnia AIDS, Dnia bez papierosa, Dnia Walki z Otyłością, propagowanie zdrowego stylu życia poprzez udział uczniów w Olimpiadzie Promocji Zdrowego Stylu Życia – dla ogółu uczniów.

Pielęgniarka szkolna prowadzi działania na rzecz ochrony zdrowia z zakresu higieny osobistej uczniów, racjonalnego odżywiania się, zapobiegania wadom postawy u młodzieży (prowadzi bilanse uczniów, analizuje karty zdrowia uczniów).

Udział uczniów w akcjach profilaktycznych na terenie miasta: „Pozory mylą, dowód nie” - dla 10 uczniów oraz rodziców uczniów wszystkich klas, „Hejtujemy dopalacze” - dla 57 uczniów, spotkanie z autorem książki „Komputerowy ćpun” poświęconej uzależnieniu od komputera, „Wolni od dopalaczy-kreatywni w życiu” - dla 18 uczniów.

Prowadzenie zajęć dla uczniów z zakresu profilaktyki: nikotynizmu – dla 29 uczniów, uzależnienia od alkoholu – dla 42 uczniów , środków psychoaktywnych, w tym dopalaczy – dla 106 uczniów i kilkunastu rodziców, oraz dla całego grona pedagogicznego, przemocy/ cyberprzemocy, zaburzeń emocjonalnych .

Indywidualna opieka pedagogiczna wobec uczniów z problemami uzależnień, osobistymi, rodzinnymi, zdrowotnymi, zaburzeniami emocjonalnymi – według potrzeb.

Centrum Kształcenia Ustawicznego im. Stefana Żeromskiego w Inowrocławiu

1. Rajd szlakiem Kapitana Cymśa organizowany przez PTTK-wrzesień 2016
2. Festyn rekreacyjny podczas grilla w Solankach dla nowoprzyjętych słuchaczy organizowany na wolnym powietrzu przez P. Beatę Gazińską - 28.09.2016 r.
3. Spotkanie dla gimnazjalistów dotyczące „Autoprezentacji” prowadzone przez panie z MCK-10.10.2016 r.
4. Edukacja dotycząca diety zdrowego żywienia –udział słuchaczy w festiwalu Dyni organizowanym przez ZSP nr 2 – 13.10.2016 r.
5. Edukacja prozdrowotna poprzez informacje zamieszczane w gablotach na terenie szkoły.
- zadbaj o zdrowie stosuj przyprawy rozgrzewające jesienią i zimą: imbir, kardamon, cynamon, goździki – listopad 2016,

- jak ustrzec się przed przeziębieniem i grypą zastosuj sposoby prababci: czarny bez zamiast aspiryny – listopad 2016,
- stosuj zioła wspomagające wątrobę i jelita: kuklik, ostropest, pokrzywę – marzec 2017,
- jak skutecznie walczyć z chorobami cywilizacyjnymi- może nordic walking co wpłynie na sylwetkę i poprawę odporności,
- zamiast środków uspokajających stosuj relaksację lub ćwiczenia Qigong – luty 2017.
- 6. Spotkanie z przedstawicielami MCK dotyczące „Autoprezentacji”- 1010.2016 r.
- 7. Z okazji światowego Dnia Walki z AIDS spotkanie dotyczące uzależnień z przedstawicielami z Flandrii.
- 8. Dwie pogadanki policji dotyczące profilaktyki uzależnień i przestępczości nieletnich dla gimnazjum.
- 9. Spotkanie dotyczące Autoagresji z przedstawicielami Flandrii dla gimnazjalistów marzec 2017.
- 10. W ramach akcji zima „ Radzenie sobie ze stresem” spotkanie dla gimnazjalistów – Flandria.
- 11. Spotkanie z gimnazjalistami dotyczące uzależnień – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna – listopad 2017.

Cały rok kształtowane są postawy prozdrowotne słuchaczy i pracowników poprzez konsultacje indywidualne i spotkania grupowe w bibliotece szkolnej ze specjalistą kinezy profilaktyki i bibliotekarzem szkolnym panią Beatą Gazińską.

Młodzieżowy Dom Kultury im. Janusza Korczaka w Inowrocławiu

1. **ZADANIA OGÓLNE** realizowane są głównie przez:
  - 1.1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia.
  - 1.2. Rozwijanie u uczestników zajęć wiedzy, umiejętności i zdolności do podejmowania decyzji oraz dokonywania właściwych wyborów w sprawach zdrowia;
  - 1.3. Przekazywanie wiedzy na temat zdrowego stylu życia.
  - 1.4. Kształtowanie umiejętności dbania o swoje zdrowie;
  - 1.5. Stworzenie warunków do kształtowania zdrowia i bezpieczeństwa w różnych sytuacjach;
  - 1.6. Uświadomienie korzyści wynikających z aktywności fizycznej;
  - 1.7. Uświadomienie związku między sposobem żywienia, a zdrowiem;
  - 1.8. Uświadomienie zagrożeń dla zdrowia w różnych sytuacjach;
  - 1.9. Kształtowanie właściwych zachowań wynikających z kontaktów z innymi.
2. **ZADANIA SZCZEGÓŁOWE** podejmowane są w sześciu kategoriach:
  - 2.1. ŻYWNOSĆ I ŻYWIENIE,
  - 2.2. HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE WŁASNEGO CIAŁA,
  - 2.3. UMIEJĘTNOŚĆ ODMAWIANIA I DOKONYWANIA WŁAŚCIWYCH WYBORÓW
  - 2.4. BEZPIECZEŃSTWO
  - 2.5. W PRZYJAŹNI Z INNYMI
  - 2.6. EKOLOGIA,

Ad. 2.1. ŻYWNOSĆ I ŻYWIENIE

- Pogłębienie wiedzy o zasadach racjonalnego odżywiania się;
- Uświadomienie wartości odżywczych warzyw i owoców;
- Rozumienie potrzeby zachowania higieny podczas posiłków
- Rozumienie konieczności zdrowego odżywiania się;
- Zachęcanie do spożywania zdrowych posiłków.

Ad. 2.2. HIGIENA OSOBISTA I ZDROWIE WŁASNEGO CIAŁA.

- Kształtowanie nawyków higienicznych;
- Pogłębianie wiedzy na temat higieny własnej, otoczenia oraz środków czystości;
- Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za czystość i estetykę;
- Dostarczanie wiedzy na temat budowy i funkcjonowania własnego organizmu;
- Uświadomienie niekorzystnego wpływu hałasu na zdrowie;
- Uświadomienie znaczenia właściwej długości snu dla organizmu;
- Rozumienie zachowania odpowiedniej postawy ciała podczas pracy i wypoczynku;
- Rozumienie potrzeby porządkowania/sprzątania miejsca pracy i zabawy;
- Rozumienie potrzeby dostosowania ubioru do pogody.

Ad. 2.3. UMIEJĘTNOŚĆ ODMAWIANIA I DOKONYWANIA WŁAŚCIWYCH WYBORÓW

- Dostarczenie wiedzy o środkach uzależniających;
- Uświadomienie konsekwencji kryjących się przy sięganiu po środki uzależniające;
- Kształtowanie postaw asertywnych;
- Kształtowanie umiejętności podejmowania właściwych decyzji i rozwiązywania problemów;
- Dostarczanie wiedzy o prawach dzieci i młodzieży.

Ad. 2.4. BEZPIECZEŃSTWO

- Pogłębienie wiedzy na temat bezpiecznego zachowania się na drodze, podczas zajęć, gier oraz zabaw ruchowych;
- Przekazanie wiadomości na temat bezpiecznego posługiwania się urządzeniami, pomocami dydaktycznymi, sprzętem elektrycznym, itp.;
- Zapoznanie ze sposobami zachowania się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia;
- Uświadomienie, że szybka informacja ratuje życie.

Ad. 2.5. W PRZYJAŹNI Z INNYMI

- Rozwijanie umiejętności budowania udanych relacji z rówieśnikami i dorosłymi oraz osobami niepełnosprawnymi;
- Kształtowanie postaw empatycznych;
- Kształtowanie umiejętności współpracy, tolerancji i akceptacji potrzeb innych.

Ad. 2.6. EKOLOGIA

- Dostarczenie wiedzy na temat ochrony środowiska;
- Uświadomienie konsekwencji nadmiernej eksploatacji przyrody;
- Kształtowanie postaw proekologicznych;
- Wykorzystanie surowców wtórnych.

III. Utworzenie ośrodków egzaminacyjnych

- 1) Określenie szkół, w których utworzono ośrodki:
  - Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Jana Pawła II w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5 im. gen. Władysława Sikorskiego w Inowrocławiu, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy, Centrum Kształcenia Praktycznego w Inowrocławiu.
- 2) Rozpoznanie potrzeb materialnych ośrodków:
  - 9 494,32 zł - Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Kazimierza Wielkiego w Kruszwicy: zakup komputerów i akcesoriów komputerowych do wyposażenia stanowisk egzaminacyjnych dla Ośrodka egzaminacyjnego, kuchenki gazowo-elektrycznej, telewizora,
  - Centrum Kształcenia Praktycznego w Inowrocławiu: w ramach wydatków na pomoce dydaktyczne wyposażono stanowiska egzaminacyjne do egzaminów kwalifikacyjnych w ściągacze do tarcz, mierniki, głębokościomierz – 2 490,30 zł.

IV. Zinstytucjonalizowanie współpracy z pracodawcami w zakresie kształcenia zawodowego – w trakcie realizacji

Współpraca z podmiotami i pracodawcami w zakresie praktycznej nauki zawodu. Systematyczne ustalanie zawodów deficytowych na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Inowrocławiu. Określenie zasad współpracy w ramach praktycznej nauki zawodu (harmonogram praktyk, umowa, liczba praktykantów, czas pracy, zakres obowiązków i uprawnień).

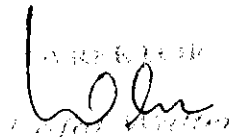
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Inowrocławiu udziela uczniom pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kształcenia i kariery zawodowej. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszą się warsztaty dotyczące wyboru zawodu i ścieżki kształcenia dla uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych oraz warsztaty „Szukam pracy” dla młodzieży ponadgimnazjalnej. W 2016 r. w warsztatach tego typu wzięło udział 773 uczniów. Dla rodziców uczniów jednego z gimnazjów przeprowadzono prelekcję na temat „Jak wspomagać dziecko w wyborze zawodu?” Ponadto pracownicy poradni zaproszeni byli do udziału w targach edukacyjnych organizowanych w gimnazjach.

Podsumowanie.

Należy stwierdzić, iż strategia zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi

zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej. Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 pozwoliła na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych.

Z analizy powyższego materiału wynika, że działania podejmowane w ramach poszczególnych celów operacyjnych na terenie powiatu inowrocławskiego poprzez różne instytucje publiczne, pozarządowe przyczyniają się do zmniejszenia zjawisk wykluczenia społecznego i wzmocnienia rodzin, co sprzyja ograniczeniu zjawiska bezrobocia oraz wyrównaniu szans osób niepełnosprawnych, a przez to, do spełnienia misji strategii.

Wojciech Wójcik